

A középosztály válsága

Feltűnést keltő szavakat mondott ma délelőtt egy angol képviselő, amire fel kellett figyelnie az egész világnak. Ez a szociálista pártfőnöki asszony, az angol aranyfizetések és a font árfolyamvesztéseinek újabb következményeiről beszélve, markáns szavakkal mutatott rá arra a körülményre, hogy a meginduló angol infláció végleges csapást mér az angol középosztályra, amely a ránehezedő terhek váratlan megsokszorozódását nem fogja elviselni és összeroppan a gazdasági krízis páratlanul erős nyomása alatt.

Kissé szokatlan már maga az a tény is, hogy szociálista politikai körökből feltsék a középosztályt még akkor is, ha ez a legklasszikusabb parlamentarizmus földjén történik. A képviselő asszony komoly szavai azonban ettől függetlenül is megérdemlik a közfigyelmet, hiszen olyan témához nyult, amely a válságba jutott középosztály gazdasági krízise révén az egész művelt világot közelről érinti.

A világkrízisben fuldokló pénz jelentőségét és hivatását az egykori normális békevilágban kétségkívül minden ország lakosságának az a része értette meg, amelyet a középosztály kifejezésével szoktunk megjelölni. A kereskedő, az iparos, az ügyvéd, az orvos, a bankár, a gyáros és a tisztviselő mindig a legjobb fogyasztó volt, mert a középosztály magasfokú életszenderje adta meg a pénz körforgásának szükséges lendületét. Érdekes emlékeztetünk akkor, amidőn most Európa valamennyi vezető országában kétségkívül megállapítható módon devalválódott a középosztály gazdasági súlyának értéke. A megélhetés gondolai elhatalmasodtak felette és minden energiáját igénybe veszi az a tevékenység, a mellyel értékeiket egyik napról a másikra átmenetileg elveszítik. A kenyérgond megbénítja a kulturális igényeket és egyúttal elsorvasztja azokat az anyagi erőforrásokat is, amelyeket ezek az igények a nemzetgazdaság számára jelentenek.

A múltban is érték nagy megpróbáltatások az európai középosztályt. A francia XIV. Lajos háborúi évtizedekre vetették vissza fejlődésében a francia középosztályt. A német középosztályt pedig elkoldusította Nagy Frigyes háborús kalandozása. A közelmúlt egyik példája a németországi infláció ciklonja volt, amely összeroncította a német birodalomnak ezt a társadalmi rétegét.

Anglia középosztálya volt azonban mindenkor a legerősebb és ezért a legöntudatosabb is, mivel a sziget földrajzi helyzete és a világbirodalom érték-bázisai vedettebb viszonyokat biztosítottak életük számára. Ma, amidőn egész Európában egyformán jutott el a krízis kulminációjához az egyes országok középosztálya, már a régi földrajzi védőfalak sem nyújtanak előnyt és — úgy látszik — az angol középosztály sem menekülhet meg a valuta világkrízisét követő infláció következményeitől.

A középosztály világ-válsága ma olyan tünetet az egyetemes államgazdasági életnek, amellyel most, a tizenkettedik órában szembe kell nézni. A sors különös véletlene, hogy éppen egy nő hívja fel rá az angol parlament mandatárius helyéről a figyelmet. A kulturálisan kitartott polgári társadalom embertömegeit az egyes államoknak maguknak kell szánálni, hogy mint fogyasztók vásárlóerejükkel világvizonylatban is újra szerephez juthassanak. Az adózáti adókhöz hasonló intézkedések védelmenül szolgáltatják ki ezt az értékes társadalmi osztályt egy hibás pénzügypolitika kalandjainak. Már pedig a több oldalról veszélyeztetett polgári rend e pilléreit minden eszközzel és erővel életben kell tartani.

Angliában kikerülhetetlen az infláció

Elszegényedik és felörlődik az angol középosztály — Amerika és Japán is az aranyfizetések beszüntetésére készül — Budapesten javult a fontsterling — Új választások Angliában

Hearst amerikai újságkirály Európát elveszettnek tartja

Londonból jelentik: A londoni tőzsde mai szenzációja a font újabb áresése. A déli zárlaton a fontsterling a dollárral szemben eddigi 3.83 árfolyamáról 3.45-re esett le. Az angol font újabb áresése hatalmas izgalmat váltott ki és mindenki menekül a font angazsmánjaitól. Pénzügyi körökben az a vélemény erősödik, hogy az infláció Angliában kikerülhetetlen. Gazdasági körök már is számolnak az infláció következményeivel, amely a ruházati, az élelmickek árának, valamint a házbéreknek emelkedésében idézhet elő katasztrófális zavarokat.

Politikai körökben feltűnést keltett Wilkinson szociálista képviselő kijelentése, aki hangsúlyozottan azt a megállapítást fejtette ki, hogy Angliának az aranystandardról való eltérése új korszakot nyit meg nemcsak az ország gazdaságtörténetében, hanem az egész világ gazdaságában is. Anglia társadalmára vonatkozólag észrevehető hatása abban jut a legfeltűnőbb kifejezésre, hogy a font elértéktelenedése döntő lökést adott az angol középosztály lassú elszegényedésének, amely a gazdasági válság lassú felörlődésére itéli.

Feloszlatják az angol parlamentet

Londonból jelentik: A védővamos konzervatívok erős propagandája a parlament feloszlatása és új választások kiírása érdekében kifejtett propagandája, úgy látszik, a kormány-párt balszárnyának és a liberálisoknak oppozíciója ellenére sikerre vezetett. A feloszlatás kérdésében a végleges döntés csak vasárnap történik Chequersben egy tanácskozáson, amelyen Macdonald, Baldwin és Sir Herbert Samuel vesznek részt. Hogy miképpen fog szólni ez a döntés, arról a nagy nyilvánosság csak kedden értesülhet, mert Macdonaldnak elhatározásából előbb a király jóváhagyását kell kikérnie. György király pedig csak hétfőn érkezik skóciai vadászkastélyából, Balmoralból Londonba. A parlamentet előreláthatólag október 5-én oszlatják fel s a parlamenti választásokat október 27-ére írják ki.

Majdnem bizonyosra veszik, hogy Macdonald, mint a nemzeti koalíciós kormány vezetője, erősen védővamos színezetű programmal fog a választók elé lépni. A kormány mai összetételében azonban valószínűleg a parlament feloszlatásának napjával megszűnik és a liberális miniszterek kilépnek a kabinetből, mert pártjuk sem a parlament feloszlatásához, sem a védővamos bevezetéséhez semmi körülmények között nem fogja beleegyezését adni.

A fontesés következtében megingott egy nagy francia bank

Párisból jelentik: A font megrázkódtatása és az angol pénzügyrendszerben beállott, egyelőre beláthatatlan eltolódások igen könnyen nagy pusztításokat végezhetnek Franciaországban. Az első áldozat egy nagy francia bankintézet, amelyet csupán az összes párisi bankok együttes akciója tudott megmenteni az összeomlásától. A tegnapi napon a párisi tőzsdén hírek terjedtek el arról, hogy számos nagy francia pénzügyintézet szorongatott helyzetbe került. A délután folyamán ezek a szállongó hírek már tudni vélték, hogy elsősorban a Banque National de Crédit-ről van szó. Ez a bank egyike a legnagyobb francia pénzügyintézeteknek.

Angol pénzügy-politikai körökben különben olyan hírek terjedtek el, amelyek arról számolnak be, hogy Japán, sőt Amerika is aranyfizetések beszüntetésére készül. A szállongó híreket hivatalos jelentések mindeddig nem erősítették meg, de meg sem cáfolták. Amerikában különben általános feltűnést, sőt bizonyos foku megdöbbenést keltett Hearst amerikai újságkirály, a Hearst-lapok tulajdonosának nyilatkozata, melyet lapjaiban terjedelmesen tett közzé. Ebben a nyilatkozatában Hearst kijelenti, hogy az európai országokat gazdasági szempontból teljesen elveszettnek tartja, amelyekért minden segítő tendenciája idegen beavatkozás hiábavaló.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank mai hivatalos megállapításaiban az angol fontsterling értéke egy pengővel javult, ami annál inkább feltűnő, mivel a font a londoni börzén a dollárral szemben újabb értékvesztéseket szenvedett. Ezzel szemben a holland forint árfolyama 1.20 pengővel csökkent. Ugyancsak csökkent az olasz lira is, amelynek árfolyamát 500 liránként 45 fillérrel olcsóbban jegyezte a Nemzeti Bank.

Az esti órákban Flandin pénzügyminiszter kabinetjében tanácskozássra ültek össze Moret, a Banque de France kormányzójának vezetése alatt a francia nagybankok képviselői. Alaposan megvizsgálják a helyzetet, amely a Banque National de Crédit megrendülése folytán előállt. Rövid megszakitás után a tanácskozás egész éjjel folytatódott és csak hajnali két óra körül ért véget. A tanácskozás után Flandin és Moret a miniszterelnökhöz mentek s a tanácskozás megállapításairól jelentést tettek. Hajnali 3 óra 15 perckor a kormány egy kommuniké bocsátott ki, amely szerint elhatározták, hogy segélyalapot létesítenek, amely lehetővé teszi a bajba jutott banknak, hogy üzletét folytathassa és kötelezettségeit teljesíthesse. A segélyalap nagyságát a hivatalos jelentés nem említi.

London menekül a fonttól

Londonból jelentik: A londoni utcákon máris megállapíthatók azok a jelenségek, amelyek az inflációs időkben az európai fővárosokra annyira jellemzők voltak. A legszegényebb városrészek kivételével mindenütt rendkívül élénk üzlet figyelhető a fűszereseknél és a nagy áruházak — mint Selfridge, amely élelmiszerek és háztartási cikkek árusításával foglalkozik — óriási tömegeket szolgálnak ki. Minden intőző ellenére London polgári lakossága megrémült és minden szükségletét télre beszerezni igyekszik abból a feltevésből kiindulva, hogy ha az árak emelkednek, a fizetések semmiesetre sem fognak ugyanabban az arányban növekedni. Amíg egyik oldalon bizonyos foku takarékoság és az igények lefokozása észlelhető, addig másrészt a lakosság nem egészen jelentéktelen része menekül a fonttól és ezzel infláció nélkül is inflációs jelenségeket idéz elő.

Londonból jelentik: A sajtó élénken kommentálja a font hullámozásának külföldi visszahatásait.

A Morning Post párisi levelezője azt írja, hogy a francia külkereskedelmet a font tartós deoressziója esetén katasztrófa fenyegeti és

ezért a francia kormány segíteni akarna a bajokon, de Snowden a mai viszonyok között nem akar új kölcsönt felvenni.

Az aranykészletek veszedelme

A Daily Telegraph jelenti Newyorkból, hogy idegen jegybankok közel 200 millió dollár értékű aranyat vettek Amerikában saját érckészletük növelésére. Az amerikai pénzügyi köröket a külföldi pénzügyi helyzet a legnagyobb mértékben aggasztja. Attól tartanak ugyanis, hogy egyéb országok is követik majd Anglia példáját és az Egyesült-Államok és Franciaország magukramaradnak óriási aranykészletekkel, ami türethetetlen drágaságot idézne elő ebben a két országban.

Sir Walter Layton a Daily News Chronicle-ban a font azonnali stabilizálását sürgeti. A kormánynak elsősorban el kell döntenie, milyen színvonalon stabilizálja a valutát tekintettel az angol külkereskedelem követelményeire és az infláció komoly veszélyére.

Párisból jelentik: A párisi tőzsdén ma délután a nyitáskor 93 frankkal jegyezték a font sterlinget.

Bratianu György harci riadója

Együttműködésre hívja fel az összes ellenzéki pártokat — Csupán az ó-liberális párt kivétel, amellyel nem akar együtt működni — Duca összehívja a párt végrehajtóbizottságát

Bucurestiből jelentik: Bratianu György lakásán ma ülést tartott pártja vezérő bizottsága. Bratianu beszámolt erdélyi utjának eredményéről, ezután az októberi pártkongresszus részleteit tárgyalták meg. A pártkongresszus nagy arányban ígérkezik és annak érdekessége az lesz, hogy azon a párt kollaborációra fogja hívni az összes ellenzéki pártokat. Ez alól a fogalom alól Bratianuék most is következete-

A BRÁZAY SÓSBORSZESZ

magasfoku hatása bámulatos!

Huszmillió lej kártérítést követelnek a brádi aranybányától a környékbeli lakosok

A bánya megmérgezte a Körös vizét — Husz év óta folyik a pereskedés — A Tábla elrendelte az ügy sürgős letárgyalását —

Közel negyedszázada húzódo pereskedés érkezett most döntő fázishoz. A pert az Aradon is ismert „Rudai 12 apostol bányavállalat” ellen indította öt község, és pedig Brád, Ternova, Bratu, Alváca és Felváca lakossága, számszerint mintegy 1300-an, hogy a bánya megmérgezi és ihatatlanná teszi a Körös vizét.

A községek annak idején a magyar kormányhoz is fordultak, amely az ügy megvizsgálását el is rendelte és annak eredményeképp a bányatársulatot meg is bírságotlák.

A bánya 1920-ban a „Mica” bányavállala-

lat érdekességébe került és az öt község most a „Mica” igazgatósága ellen is keresetet adott be s azt mint jogutódot perelte husz évre visszamenőleg 20 millió lej kártérítésért.

A keresetben a község lakói előadták, hogy a zuzdából kikerülő kőtöréseket a Körös medrébe eresztik, ami által nemcsak a folyó medre változott meg s a vizsínit emelkedett állandóan s előtéssel fenyegette 30 kilométeres sávban az öt község földjeit, kertjeit és réteit, hanem a víz mérgező hatásánál fogva minden vetést el is pusztított a földeken.

A dévai törvényszék, ahová a kereset beadták, alaki okokból nem tárgyalta érdemben az ügyet. A községek jogi képviselőjük útján ekkor a kolozsvári táblához fordultak s a benyújtott keresetbe becsatolták Voitesti Kolozsvári egyetemi tanár, geologus véleményét is, aki megállapította, hogy a Körös vize a zuzdából kifolyó víz következtében erős ólom és higany tartalmu, tehát emberre és állatra egyaránt mérgező hatása.

A szakvélemény alapján a kolozsvári tábla utasította a dévai törvényszéket, hogy rövid terminus alatt tüzzen ki tárgyalási napot a 20 éve húzódo per végleges letárgyalására, amely dönt ebben a nagyérdekességű perben.

sen kivesszik az ó-liberális pártot, amellyel nem kíván érintkezést felvenni. Ezzel szemben Ducaék sajtója úgy véli, hogy Bratianu György nagyon gyengének érezheti magát, ha a kormány megdöntéséhez neki az összes ellenzéki pártok támogatása szükséges. Egyébként az ó-liberálisok is készülnek egy pártkongresszusra és evégből rövidesen összehívják a párt végrehajtó bizottságát.

Csoda történt

Irtá SCHÖPFLIN ALADÁR

Az a gyerekestű, csunya kis emberke, aki most ott ül a londoni kerekasztal körül, egy szál kurta nadrágban, egy szál lepedőbe takarva, mégis úgy tárgyal a brit birodalom hatalmasaival, mint egyenrangú ellenfél, ma a világ legkülönösebb jelensége. Akárhogy gondolkodik róla, tanításáról, cselekvéseiről az ember, akármilyen szálnalmas vagy komikus hatást tesz az európai emberek európai fantáziájára, nem lehet szabadulni attól a gondolattól, hogy aki a hatalom minden külső attribútuma nélkül ekkora hatalmat tud gyakorolni, aki rákényszerítette a világtörténet eddig ismert legnagyobb hatalmát, hogy akármi fogcsikorgatva is, de tárgyaljon vele, meghallgassa szavát, legalább egy bizonyos nagy mértékig teljesítse a követeléseit, — az rendkívüli ember kell hogy legyen, korunk nagy hőseinek egyike, ha nem a legnagyobb. Én nem tehetek róla, mindig csak az jut az eszembe, hogy ebben a furcsa figurában szimbolikusan megmutatkozik az anyag mai világában egyedül s annál nagyobb hatással — a szellem, az eszme ereje az anyag fölött.

Egy ember, akinek nincs bonyolult, nagy tanulmányt kívánó filozófiája, vagy ha van, eltitkolja. Nincs speciális szaktudománya, vagy ha van, nem használja fel. A legegyszerűbb dolgokat mondja a legegyszerűbb szavakkal, olyan bölcsességeket, amiket nálunk minden gyerek tud. Olyanokat, hogy például: a szabadság minden nép boldogulásának alapfeltétele. De ezek a primitív közkhelyek úgy hangzanak az ő szájából, mintha ő mondta volna ki először a világon. India messze van, sohase jártam benne s bár ifjúkoromban mindig vágytam oda, most már bizonyos, hogy sohase fogom látni. Amit Gandhiről tudok, azt csak nyomtatott betűkből tudom. És mégis némely szava úgy hat rám, hogy megdöbbenek föl, mintha valami rejtett mélységet kavarna fel bennem. Er-

zem ennek az embernek a roppant szuggeszcióját.

Lehetetlen nem látni, hogy ez a csunya kis ember hiszi, amit mond és tesz, abszolút hittel hiszi. De még ennél is több: levonja hitének minden konzekvenciáját. Élete minden jelenségében azonos marad a hitével. Ez kérem, óriási dolog ebben a mai európai kulturánkban, a melynek az a legnagyobb hibája, hogy az ember nem vonja le benne annak konzekvenciáit, amit hitének vall. Az államférfi, aki szívére tett kézzel esküszik a békére s közben hadsereget fegyverez fel a háborúra, a nagy ur, aki szegénységet és önmegtartóztatást prédikál, a pénzfjedelem, aki kincsekkel rakott palotájában a takarékoskosságot hirdeti, épp úgy ellenkezőjét csinálja nyilvánosan vallott erkölcsiének, mint a kis polgár, aki kéjjel tekeri ki konkurensének a nyakát, ha alkalma van rá. A mi civilizációnk azon épült fel, hogy van egy vallott erkölcsünk lelkiismeretünk megnyugtató-sára és van egy gyakorolt erkölcsünk. Érdekeink védelmére. A kettő között pedig tátongó hézag. Gandhi azzal fenyegeti ezt a mi civilizációnkat, halálos fenyegetéssel, hogy megszünteti ezt a hézagot s a vallott erkölcsöt azonosítja a gyakorlati erkölccsel. A konzekvenciáknak ez a végső levonása példátlan eset a világtörténetben Jézus óta.

Nem az itt a lényeg, hogy Gandhi a szegénység szószólójaként lép fel és csakugyan szegény, hogy kecsketejen él, nyomoruságos oduban lakik, hogy az aszkézistól a teste már csak csont és bőr és így tovább. Ezek csak külső dolgok. A fontos az, hogy még leghevesebb ellenségei, a nagyszámu pamflett-írók sem tudtak ráfogni semmi olyat, amivel rácsólt volna hirdetését hitére. Legegyszerűbb, mindennapi cselekvései is pontosan összeillettek hitével és tanításával. Engem megrendít az, hogy ez az ember nem félti az életét. Nem tulajdonít neki értéket. Mikor Londonban arra figyelmeztették, nem fél-e, hogy merényletet követhetnek el ellene, azt mondta: kinek kell az én életem? Ha kell valakinek, tessék, szí-

vesen odaadom. El akar menni a manchesteri szövómunkások közé, akiket az ő indiai akciója tett munkanélkülivé s akik ezért érthető, ha gyűlölik. Meg akarja magyarázni nekik, hogy indiai embertestvéreik még sokkal rosszabb sorsban élnek, mint ők. Nem hallatlan naivitás ez? Nem kell hozzá hallatlan hit abban, hogy igaza van? Mintha sejtelnem sem volna a veszedelmekről, akár a gyerekeknek. Szinte azt kell hinni, hogy ez az ember mármint test, hanem csupa lélek, maga egy eszme. Teste csak lehetőség arra, hogy az eszme megszólaljon. Csak annyi kell neki belőle, a mennyi eszközül elég a lélek számára.

Irtózatosságot jelent ez a hit egy olyan világban, amelynek nincs hite. Ez a hit olyan erős, hogy át tudott áradni egy több-százmillió népfiaiba és egy nagy nemzetet mozgató erővé tudott válni. Ez a hit olyan erős, hogy vele az egy szál uszónadrág győzni tudott a diplomata aranyos frakkja, a katonák egyenruhája, a hadihajók vaspáncélja felett. Sebezhetetlenné teszi Gandhit, mert hogy lehetne megsebezni azt a testet, amely már csak lélek? Az angolokban van annyi okosság, hogy tudják: önmagukat sebezni meg, ha Gandhit megsebeznek. Mit érne testének eltávolítása a világból? Ereje, az eszme megmaradna, sőt megsokszorozódna.

Hitének eszméjének hatalmát le tudjuk egész pontosan mérni, hogy most Londonban van. Egész London, egész Nagy-Britannia tudja, hogy azoknak a pénzügyi és gazdasági bajoknak, melyektől nyög minden angol ember, főoka Gandhi. Egész Nagy-Britannia fél Gandhitól, az uszónadrágos, pápaszemes, koldusforma emberkétől, aki ázsiai kuporodással ül a világhatalom gyakorlói között és szelid szavakkal mondja azt, amit gondol. A „gőgös Albion” ahogy a romantika korában nevezték, úgy néz erre a koldus-prófiétára, mint olyasvalakire, akitől függ a világbirodalom megmaradása vagy felbomlása. Ha ezt egy konkrét képen állítom magam elé azt kell hinnem, hogy csoda történt.

Zsákmányolt kínai repülőgépekkel bombázzák a japánok Peking vidékét

Tovább folynak a hadműveletek

Pekingből jelentik: Kínai politikai körökből származó értesülések szinte egybehangzóan kételkednek azokban a hírekben amelyek arról számolnak be, hogy a japán csapatok további előrenyomulása megállott volna. Eppen ellenkezőleg, komoly hírek szólnak arról, hogy a japánok továbbra is folytatják hadműveletel-

ket és a Kelet-mandzsuriában zsákmányolt kínai repülőpark felhasználásával sorozatos légi támadásokat intéznek a Pekinghez közel eső kínai városok ellen. Ilyen repülőgép támadásokat jelentettek a kínai kormánynak Kou-Pang-Cse és Ong-Lie városokból. A karbini japán főkonzul titkos táviratban tett jelentést kormányának a történetekre vonatkozólag.

Rejtélyes drótvezetékét fedezték fel a königsbergi viadukt közelében

Megindult a nyomozás, hogy második Biatorbágy készült-e, vagy csak a közvéleményt akarták nyugtalanítani

Magyarországon merényletet kíséreltek meg egy személyvonat ellen

Königsbergből jelentik: A vasut-gazgatóság jelentése szerint az egyik vasuti alkalmazott a königsbergi viadukt közelében egy elektromos drótvezetékét talált, amely a viaduktnál keresztül haladó sín páron szűnt meg, valószínűleg annak következtében, hogy az áthaladó vonatok egyike a villanydrótot kettévágta. A biatorbágyi merényletre emlékeztető bejelentés után a vasutgazgatóság azonnal széleskörű nyomozást indított a pályatest mentén, hogy megállapíthassa, milyen célt szolgált a véletlenül felfedezett villamos vezeték. A kutatások azonban nem vezettek eredményre, amennyiben semmiféle robbanó anyagot nem találtak. Valószínűnek tartják, hogy a

villanyhuzal elhelyezése csupán a közvélemény nyugtalanításának célját szolgálta.

Budapestről jelentik: A Kecskemét felé haladó személyvonat tegnap este többórás késéssel futott be a kecskeméti állomásra. Lajosmizse állomása előtt ugyanis a vonatvezető észrevette, hogy a síneken ismeretlen tettesek súlyos vasuti talpfákat fektettek keresztül, minden valószínűség szerint azzal a tendenciával, hogy a vonatot kisiklassák. Szerencsére a vonatvezető még idejében felfedezte az előkészített merényletet és sikerült a mozgó szerelvényt a talpfák előtt lefékeznie. Miután az akadályt elhárították, a személyvonat tovább folytatta útját.

Veronállal megmérgezte magát egy aradi tisztviselő nő Bucurestiben

Fivérénél vette be a mérget, mert hónapok óta állás nélkül volt — Aradon lakó családját táviratilag értesítették az öngyilkosságról — Szilágyi Irma állapota válságos —

Megdöbbenő öngyilkosság híre érkezett ma délután Aradra. Egy rövid táviratban értesítették Szilágyi Irma volt aradi tisztviselő nő itt lakó családját, hogy leányuk Bucurestiben öngyilkosságot követett el és jelenleg súlyos állapotban fekszik a Brancovenesc-kórházban. Az Aradi Közlöny szerkesztősége telefonon érdeklődött Bucurestiben, ahonnan az öngyilkosságra vonatkozólag a következő információt kaptuk:

Szilágyi Irma tisztviselő nő, aki Bucurestiben bátyánál, a Str. Olimp 31. szám alatt lakott, tegnap délelőtt öngyilkossági szándékból 20 darab veronál-pasztillával megmérgezte magát. Az urileány a délelőtti folyamán bezárkózott szobájába, több bucsulevelet írt, majd bevette a mérget és ágyba feküdt. Délben fivérének feltűnt, hogy nővére nem jelentkezik az ebédnél. Szobájába mentek, hogy megnézzék ott van-e. A leány ekkor már eszméletlenül feküdt az ágyon és a mérge hatása erősen látható volt. Rögtön telefonáltak a mentőkért, akik az öngyilkos urileányt a Brancov-

venesc-kórházba szállították, ahol azonnal gondos ápolás alá vették.

Az öngyilkosság ügyében a rendőrség által bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Szilágyi Irma aradi urileány öngyilkosságát afeletti elkeseredésében követte el, hogy már hazamosabb ideje állás nélkül van. Szilágyi Irma annakidején dr. Balassa vegyész-mérnöknel volt alkalmazásban, azonban — mint ismeretes — Balassa dr. eltávozott Aradról és ekkor az urileány állás nélkül maradt. Pár hétre rá azonban újból álláshoz jutott, de egészen rövid időn belül ezt az állását is elvesztette. Közben hat hónap telt el és a fiatal tisztviselőnek hiába volt minden fáradozása, sehogysvem tudott elhelyezkedni. Mintegy három héttel ezelőtt elhatározta, hogy Bucurestiben lakó bátyjához utazik és majd a fővárosban próbál új állást keresni. Azóta állandóan érdeklődött, remélve, hogy álláshoz jut, azonban minden fáradozása meddő maradt. És ekkor végső elkeseredésében a méregpohár után nyúlt.

A szerencsétlen urileánynak családja és több rokona Aradon lakik. Egyik testvére Szilágyi Jenő, az Astra-gyár tisztviselője. Munkatársunk fellekereste a családot, ahol azt mondták, hogy az öngyilkosságról a délelőtti folyamán kaptak távirati értesítést és ebből mindössze azt tudják, hogy leányuk megmérgezte magát. Az esti órákban újra érdeklődtünk a családnál és éppen ekkor érkezett egy újabb távirat, amely közli, hogy Szilágyi Irma állapota válságos és ezideig még nem tért magához.

Az éjjeli órákban Bucurestiből kapott jelentések szerint a leány szobájában összesen négy bucsulevelet találtak. Az egyik levél Csillag Gézáné Aradon lakó nővérenek volt címezve. A másik bucsulevél a rendőrségnek szült, a harmadik bucsulevél a rendőrségnek van címezve, aki a Jomási fővárosi irodájában tisztviselő. A negyedik levél volt főnökének, Balassa dr. vegyész-mérnöknek van címezve. Az urileány öngyilkossága Aradon, ahol nagyon sokan ismerték, nagy részvétet keltett.

Szétrombolták Berlinben egy orosz emigráns lap szerkesztőségét

Elvágták a villany és a telefonvezetékét.

Berlinből jelentik: A Gul című orosz emigráns lap szerkesztőségét ma 12 jól öltözött fiatalember kereste fel, akik a lap szerkesztője után érdeklődtek. A szerkesztőségben történetesen csupán a takarító nő tartózkodott, aki csillapítani igyekezett az izgatottan viselkedő fiatalembereket, akik azonban rá sem hederítve az asszonyra, a szerkesztőségben rombolni kezdtek. Rövid pár perc alatt összetörték a berendezést, elvágták a telefon- és villanyvezetékét, majd a vandál rombolás színhelyét elhagyták. A megfélemlített takarítóasszony azonnal a legközelebbi rendőrállomásra szaradt, amíg azonban a rendőrség a helyszínre kiszállt, a merénylők nyomtalanul eltűntek.

A Lux-oldat enyhe habja finom ruháinak és fehérneműjének szövedékét kíméli és színeit frissíti

LUX

a finom holmi mosására

BOCU SEVER: Háromszáz lejért vettem banánt a kormányzáság pénzéből

A kormányzáság jövedelmét a megye kezelte.

Bocu Sever elnöklete alatt ma ülést tartott a nemzeti-parasztpárt temestorontálmegyei tagozata. Az ülést majdnem kizárólag Bocu Sever beszéde foglalta le, aki élesen támadta a kormányt, majd az ellene emelt vádakra tért át, amelyeket rágalmaknak minősített.

— Most kaptam kézbe az ellenem indított vizsgálat adatait — mondotta Bocu — és megállapíthatom, hogy egy bami elulajdonítását sem tudják rámbizonyítani. A kormányzáság pénzelt Temestorontálmegye kezelte. Ha ott történtek visszaélések, a bűnösöket nem bántják, csak velem van bajuk. Az ellenem emelt vádak, a milliós sikkasztások mivé zsugorodtak össze? Háromszáz lejért banán és a sajtóteákon elfogyasztott tea és sütemény.

Bocu Sver ezután rávilágított arra, hogy az üldözők által elhíresztelt vichy-i villája, párisi palotái és svájci betétei szintén a fantázia szüleményei. Értesülésünk szerint Bocu Severt vasárnap Lippán felfedezte Gattosky, aki udvari körökben jártos. Arról, hogy Gattosky mit beszélt Bocuval, semmit sem lehet tudni, mivel Bocu még nem nyilatkozott.

A fogak közötti hézagok

A melyek rossz illatú ételmaradékok lerakódó helyei, az egyenesen a célra szerkesztett, fogazott sörtejű Chlorodont-fogkefével tisztíthatók a legjobban és Chlorodont fogpéppel. A Chlorodont-fogpép használata még azáltal is különösen kellemes, hogy nem habzik szappan módjára, hanem pompás borsmenta aromája által frissítőleg és üdítőleg hat. Chlorodont-fogpép, egy tubus 32.- Lej és 20.- Lej. Chlorodont-fogkefe 42.- Lej, gyermekek számára 30.- Lej. Chlorodont-szájvíz, üvege 98.- Lej és 48.- Lej. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont A. A. E. cégnek. Bragov, Cioerac 2.

MEGRÁZÓ RIPORT

arról, hogy miért jaidulnak fel az aradi perifériák lakosai

Veszedelemes barangolás a legsötétebb Rácfertályban — Ahova nem járhat a bérkocsi — Uccák, ahol csak iszap-izü vizet isznak — A vízvezeték elérhetetlennek látszó ábránd — Szomorú beszélgetés egy kereskedővel, ahinek üzletét egy év alatt kétszer kirabolták. Viz a pincékben és lakásokban

Megrendítő állapotok Arad külvárosaiban

A külváros — Frantisek Langer nagysikerű szindarabjával bevonult a világirodalomba. Ez a szó, hogy külváros, minden esetben érdeklődést vált ki az emberből, kíváncsiságot, valahogy úgy hangzik, mint egy ismeretlen és titokzatos világrész neve. Van benne romantika, misztikum, különösen akkor, amikor ezzel az idegen szóval akarjuk jelölni, hogy: *periféria*. Ennek a szónak a hallatára önkéntelenül felmerül agyunkban a zeg-zugos sikátorok képe, gyengén és homályosan világitott uccák sorozata, alacsony, szűkreszabott ablaku házak, gyanus és kétes alakok, füstös kocsmák, kisélek és verekedések, lebujok, ahol kétes egzisztenciák: zsebtolvajok, hamiskártyások, betörők, lezüllött, valamikor talán „jobb napokat látott” emberek laknak. Egy világ — a periféria — amely teljesen különbözik a belvárostól. Egy világ, amelyet Frantisek Langer cseh író „Külváros” című darabjában írt meg.

Pedig van ennek a világnak egy másik oldala is. Egy kevésbé romantikus, egy kevésbé misztikus, egy olyan világ, amelyben kevesebb a kétes elem és a betörő, ellenben ahol adózó és verejtékező emberek élnek a külvárosi házak talai mögött. Egy hétköznapi, robotos világ, amelynek azonban megvannak a maga speciális és súlyos problémái és amelyek vannak olyan érdekesekek, mint egy lebujban történő „rejtélyes és véres verekedés.”

Arad pedig különösen olyan város, amelyet a perifériák városának lehetne nevezni. Alapjában véve kis területű és szűkrehatárolt belváros, amelyben alig tesz az ember bármely irányban is egy-két lépést és már künn van a perifériákon a földszintes és nem egy helyen zsup és szalmafedelű házak között, amelyeknek közepette szinte el sem akarja hinni, hogy városban van. Tessék egyszer talán megpróbálni nem megállani a Szabadság-térnél, egy kissé tovább menni, végig a Hunyadi-uccán, a Bercsényi Miklós-uccán, aztán jobbra fordulni, ismét előre menni, minden cél nélkül ténferegni itt, a belváros közvetlen közelében és máris ijedten fognak felkiáltani: „Szent Isten, mi van itt, micsoda sár, a világért sem jönnek ide lakni!” Tessék talán egyszer elindulni de ne kocsin és ne autón, hanem csak úgy egyszerűen az apostolok lován, lehetőleg úgy, hogy régi cipőt vegyenek, amelynek már amúgy sem veszik sok hasznát. Vagy pedig kísérennek végig — ha csak képzeletben is — Aradnak azon a részén, amelyet a lakosság úgy nevezett el, hogy: Rácfertály. Tehát:

Ahol a Rácfertály kezdődik ..

Egy esővert, fakó táblán alig olvasható irás: *Strada Bogdan*. Ez az az ucca, amely bevezet a Rácfertály szívébe és amelynek egyik oldaláról a másikra való átmenetel egy artistamutatvánnyal határos. Csak kuriozumképen próbáltam meg, hogy vajjon meddig is ér itt a sár, de nem mertem teljes súlyommal erre az ingoványos talajra lépni. Megnyugtató végett jegyzem meg, hogy erre felé még a bokáig érő — sár a divatos. Ugyanez a helyzet a *Határ-uccában* is.

Akác-ucca. A költői név mögött azonban ugyancsak sár, alacsony, kis házak. Az ucca közepe táján két sikátor nyílik jobbra is, balra is, amelyeken azonban nem merek átmenni: visszariaszt a biz, amelyet az itt felhalmozott szemétdomb áraszt. Vajjon erre nem szokott járni az ucca-seprő? A sarkon rongyos cipőben, sőt mezitláb is gyermekek „fejelnek”. A lapda természetesen rongyból van. Ők az egyedüliek talán ebben az uccában akik nem tö-

rődnek a sárral. A fejük, a kezük sáros. A M-bukról nem is beszélve. Itt nevelkednek a „rácfertályi csibészek”. A sarkon vegyeskereskedés. Belépek és a rácfertályi bajai, panaszai iránt érdeklődöm.

— Tessék talán kint körü' nézni az uccán — mondja az üzlet tulajdonosa — és akkor azonnal meg tetszik látni, hogy mik a panaszaink.

— És ezenkívül? — kérdem.

— Ezenkívül? A víz. Nálunk már nem is az a nagyobb baj, hogy rossz, hogy élvezhetetlen a víz, hanem az, hogy — nincs. Nagyon kevés olyan ház van az Akác-uccában, ahova be lenne vezetve a vízvezeték. A szomszédos uccák jórészt sincs vízvezetékhalózat. Így tehát a környékbeli uccák lakói is arról a kúrtól kénytelenek vizet hozni, amely itt az Akác-uccában van. Tessék kérem elképzelni, hogy mit jelent ez télen, amikor fagy, vagy hó van. Hányszor kell egy délelőtti megtenni ezt az utat és azok, akik itten laknak, hogyan tudnak tisztálkodni? A kut-víz izéről pedig külön lehetne beszélni. Tessék talán megkóstolni...

Szemét, sártenger mindenfelé

És már hozzák is a poharat a kancsót és kintálnak a vízzel. A szájamhoz emelem a poharat, már inni akarok, de nem bírok. A vízből valami olyan szag árad, amely erősen rokonságban áll az iszap szagával.

— Köszönöm, — mondom — de így is elhiszem...

Megint künn vagyok az uccán. Itt utólag jegyzem meg, hogy a közbiztonsági állapotokat is vázoljam egy halvány esetvonással, ebbe az üzletbe az elmúlt télen kétszer is betörték.

Angyal-ucca. A rácfertály legboldogabb nése. Ugy látszik, hogy vigyáznak rá az angyalok. Ez az ucca csodálatosképpen ki van kövezve. Itt az egyetlen baj az, hogy nincs vízvezeték. Péter-ucca. De még mielőtt az ember ide eljut: egy tér, amely külön pár sort érdemel. Rendeltetését senki sem tudja, ellenben tele van szeméttel, tégladarabokkal, zöldséggel, eldobott rongyos cipővel és mindenekelőtt sárral. Átlátni rajta természetesen lehetetlen.

A Péter-uccában rengeteg a panasz. Sok helyen már járda sincsen; a víz, az eső egy szintre mosta a kocsi uttal. *Virág-ucca*, *Süveg-tér*: ezen az utvonalon rengeteg szekér jár és senkinek sem jut eszébe, hogy erre felé az utcákat kövezni is kellene. Már haza felé akarok indulni, amikor egy táblán a következő felírás ötlök a szemembe: *Strada Sarindar*. Talán tessék is erre a névre emlékezni. A bucaresti-i liberális lapoknak volt sok baja vele. Tévedések elkerülése végett: nem az aradival. A bucaresti-i Sarindar-uccában ugyanis négy demokratikus irányzatú lapnak: A Curentulnak, Adeverulnak, Dimineatanak és a Luptának van a szerkesztősége. A liberális lapok ezt a négy ujságot egyszerűen csak „Sarindar-uccai sajtónak” nevezik. Az aradi Sarindar-uccában — magyarul Arok-uccában — politikáról nincs szó. De baj az aradi Sarindar-uccával is van. Talán még több, mint a többi rácfertályi társával. Egy Arok-uccai kereskedő mondja a következőket:

— Erre járnak kérem, azok a kocsi, amelyeken a répát a cukorgyárhoz szállítják. Itt tehát állandó és nagy a szekérforgalom. Ezért vannak, az ucca nevéhez híven, egész úrkok a kocsi uton. Itt a járás, a közlekedés valószínűleg a lehetetlenséggel határos. Egy alká-

A legszerényebb

embernek is szüksége van naponta kis öröme. Ártatlan örömet, amely teremtőerőt kölcsönöz és az élvezet kellemes érzetét váltja ki, a valódi hamisítatlan babkáv élvizete okoz.

Hirneves kávékeverékeket Meinl közismert kávészaküzletében kaphat.

MEINL GYULA r.-t.
kávébehozatala:

Arad, Bul. Reg. Maria 22.

lommál már szó volt róla hogy a város kiközvezteti az uccát. Ekkor kiadták a rendeletet, hogy minden háztulajdonosnak gyalogjárót kell háza elé építtetnie. Megcsináltuk. Én tizennyolcezer lejt költöttem rá. Most tehát a gyalogjáró meg van, de hogy mikor lesz kiközveztve a kocsiút, annak csak a város vezetősége a megmondhatója. A rossz utak miatt, ebbe az uccába bérkocsi nem jön ki.

Az üzlet tulajdonosa kikísér és végig vezet az uccán. Szinte hihetetlen, amit itt lát az ember. Benézünk egy-egy házba: a folytonos esőzés következtében a pincékbe befolyt a víz és az udvari lakásokból is időközönként ki kell seperni a vizet.

— Mindez annak a következménye, — mondja informátorom — hogy nincs az uccában esővíz levezető-csatorna. Van ugyan egy, de az már régen eldugult és senki sem gondolt arra hogy megcsináltassa. A járhatatlan utak és az átnedvesedett, megrongált falak következtében természetesen úgy a házak, mint a telkek rendkívül sokat veszítettek értékükből.

Okszerűbb, helyesebb várospolitikát!

Elbucsuzom és elindulok a belváros felé. A szeptemberi eső gyengén szítal: önkéntelenül az jut az eszembe hogy itt újból növekedni fog a sár. Lassan elmaradnak mögöttem az alacsony, apró ablaku házak, a kövezetlen és vízvezeték nélküli uccák, amelyeket eddig oly mostohán kezelt a várospolitika, amelyek eddig csak a terheket ismerték és kapni jóformán semmit sem kaptak. Egy városrész, melynek jelenleg a víz képezi legnagyobb problémáját. Egyrészt, mert szinte elsüllyed benne, másrészt pedig, mert — nincs vize.

Molnár Tibor.

Színház — Irodalom — Művészet

* Tátray Cornelia házi hangversenye. A nagyvárosokban jelenleg divó u. n. „kis-koncertek” meghonosítása életrevaló ötletnek látszik. Nagyobb koncertek híján az ilyen intímabb keretek között tartott hangversenyek is élnéköltőleg hatnak Arad renyhe zenei vérkeringésére. Ezt bizonyítja Tátray Cornelia kitünően sikerült házikoncertje is, amelynek hívója és művészi értéke nem maradt a rendes koncertek mögött. Epstein Tibor, a tehetséges fiatal aradi hegedűs technikai készsége és szép előadásmódja meglepetést keltett. Zinner Boriska kellemes alhangján hatásosan adott elő néhány áriát. Berkovits Dániel szépen csengő tenorjának befogadására a helység szűknek bizonyult. Szép sikere volt. Majd Tátray Cornelia, a tavalyról már előnyösen ismert énekművész több áriát és dalt énekelt frontikus tesztést aratva. A fiatal énekművész mindjobban feltörő tehetség és érzései előadása, különösen a Traviata nagy áriájában érvényesült, néhány Szelle-dalt énekelte még üdén és frissen. Papp Andor szellemes konferánsza, valamint Papp Andorné szép költeményei egészítették ki a nívós műsort. (—)

Megsemmisültek

a Janovics dr. elleni irredenta vádak

Kelő értékre süllyedtek a hangzatos jelszavakkal való vádaskodások. — Nincs kifogása dr. Janovicsnak, ha Aradon más társulat is játszik.

Szombaton este nyitotta meg színiszezonyát Janovics Jenő dr. Nagyváradon. A nagyváradi szeszonyítás a legjobb reményekre jogosító, biztató hangulatban indul és a Janovics-féle szintársulat másik három városának közönsége: Kolozsvár, Arad és Temesvár színházlátogató és színházváró publikuma a nehéz anyagi viszonyok dacára bizalommal tekinthet az új színiévad elé, mert Janovicsnak minden esélye megvan arra, hogy úgy művészi, mint adminisztratív szempontból minden incidens nélkül vezetheti le szezonját. A szombati szeszonyító előadás előtt Janovics Jenő nyilatkozott az Aradi Közlöny munkatársának, a jövő szezonról illetőleg.

Mindenekelőtt arranézve kérdeztük meg Janovics Jenőt, hogy nem-e ártottak neki azok a rosszdulatú áskálódások, amelyek két oldalról is irányultak feléje, az aradi színház elnyerése miatt.

Erre a kérdésünkre Janovics Jenő a következőket válaszolta:

— Az áskálódás egyik része, az irredenta-vád, ma már semmi értékkel nem bír azok előtt a hatóságok előtt sem, amelyekhez a följelentéseket intézik.

— Tizenhárom év alatt hála Istennek a hatóságok maguk is kellő értékükre tudták leszállítani az efajta gáncsvetéseket. Nagyobb nehézségnek látszott az áskálódások ama másik részének elhárítása, amely az alatt a hangzatos jelszó alatt indult ellenem, hogy a színházi monopóliumot akarom bevezetni az erdélyi színházaknál. Én azonban bejelentettem a minisztériumban, melynek természetesen kifogása is lenne a monopolizáló trösztösítés ellen, hogy semmi szín alatt sem akarok nem monopolhelyzetet élvezni, sem trösztöt alapítani. A legteljesebb szabadversenynek vagyok a híve. A felfogásomat erősen hangsúlyoztam, amikor Aradon folytattam tárgyalásokat. Kijelentettem, hogy amikor nem játszom Aradon, a város bárkinek adja ki nyugodtan a színházat, természetesen olyan vállalkozónak, akinek megfelelő autorizációja van. De tovább megyek: az ellen sincs semmi kifogásom, ha más társulatok akkor is játszanak Aradon, mondjuk a Kulturpalotában, amikor én a magam társulatával az aradi színházban játszom. A Mavrodi-féle rendelet különben is igen alkalmas arra, hogy oly irányba sarkalja a színházgáncokat, hogy mentől jobbat igyekezzenek produkálni. Meggyőződésem, hogy amint az irredenta-feljelentéssel üzött manipulációk hatástalanok maradtak, úgy a monopólium jelszavával véghezvitt gáncsokodások is csütörtöktől mondtak.

A nagyváradi színház új szezonjáról és kilátásairól hozzáfűzött kérdéseinkre Janovics Jenő igazgató így folytatja nyilatkozatát:

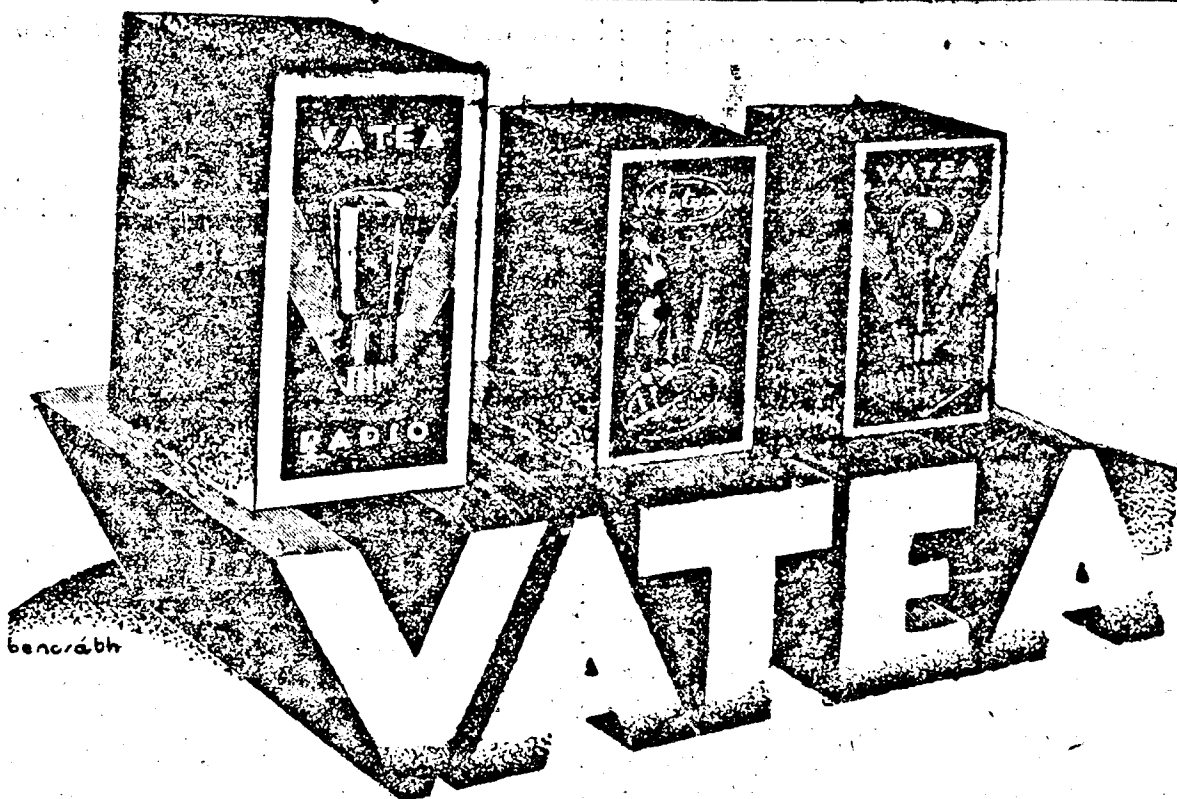
— A nagyváradi szezon legalább május elsejéig fog állandóan tartani. A közönség érdeklődése megvan a színház iránt és tudom, hogy most a színházon van a sor, hogy ezt az érdeklődést fentartsa, felfokozza. Társulatom létszáma a tavalyihoz képest s a két évvel ezelőtti létszámhoz képest lényegesen emelkedett. Mint mindenütt, úgy nálam is történtek fizetés-redukciók, de nem történt budget-redukció, mert elvem és célom az volt, hogy ha kisebb darab kenyeret adhatok csupán, akkor többeknek adjak kenyeret.

Eddig szól Janovics Jenő dr. nyilatkozata, melynek alapján, azt hisszük, egyáltalában nem indokolatlan, ha a közönség a legteljesebb optimizmussal néz a színház új szezonja elé.

SPLENDID PENSIO

V., BUDAPEST, Zoltán-uca 8. sz.

Teljesen újjáalakítva, új vezetés alatt megnyit. — Minden szobában folyóvíz, teljes kényelem. Kitűnő ellátás már 4 P. 50-től. — Telefon 256-88.

Vezérképviselő: **Vértes Vilmos, mérnök, Arad.**

Bűnügyi eljárás készül az Aradi Hitelbank és Takarékpénztár összeomlásával kapcsolatban

Hétfőn vizsgálja felül a csődbíróság a bukott bank ügyeit — Egymillió lej követelést nem jelentettek be a betétesek —

és Takarékpénztár összeomlásával kapcsolatban

Vizsgálat a könyvek rendszertelen vezetése miatt

Váratlanul érte az aradi pénzpiacot az Aradi Hitelbank és Takarékpénztár összeomlása, amely különösen a kisbetéteseket érintette. A pénzügyet, amely az utóbbi években csupán kisebb mérvű üzleti vállalkozásokat finanszírozott, több millió lejtel károsította meg a betéteseket, akik a magasabb kamat reményében helyezték el a kis bankban pénzeiket, amelyet a bank vezetősége elspekulált a szerencsétlen üzleteken.

A csődöt annakidején maga az intézet igazgatója, Zimmermann Lambert kérte meg a bank ellen az aradi törvényszéktől s a bankbukás hírére tömegesen keresték fel a betétesek az intézet helyiségét, ahol tragikus jelenetek játszódtak le, amidőn tudomásul vették, hogy összekuporgatott pénzeszközük elveszett.

A törvényszék Lócs Rezső dr. ügyvédet nevezte ki tömeggondnoknak, aki közben árverést is tartott, amelyen értékesítette a bank tulajdonát képező ingóságokat, hogy ezzel is növelje az amúgy is csekély aktívákat.

A követelések bejelentési határidejét szeptember 21-ében állapította meg a bíróság s a beérkezett bejelentések alapján Lócs Rezső dr. ma állította össze a követeléseket, amelyek a következők:

tember 21-ében állapította meg a bíróság s a beérkezett bejelentések alapján Lócs Rezső dr. ma állította össze a követeléseket, amelyek a következők:

Elsőrendű követelés összege, melybe a fizetések, lakbér és adó tartoznak, összesen 146.033 lejt tesznek ki.

Másodrendű követelések, melyekbe a takarékpénztár tartoznak, összesen 1 millió 784.639 lejt tesznek ki.

A követelések végösszege tehát 1 millió 930.672 lej.

Rendkívül érdekes s egyelőre még meg nem magyarázható jelenség, hogy a csődösszeggondnok szerint több mint egy millió lejt tesz ki azoknak a betéteseknek az összege, amelyeket a kitűzött határidőig a betétesek nem jelentettek be, mint követelést.

A törvényszék csődbírósága hétfőn, szeptember 28-án vizsgálja felül a bejelentett követeléseket s akkor kezdik tárgyalni érdemben a Hitelbank csődügyét.

Kenedi Ervin könyvszakértő szintén elkészült jelentésével, amelynek egy példányát a csődbírósághoz, egy példányát pedig Ludósnak Miklós vizsgálóbíróhoz nyújtott be. A csődbíróság a jelentés átvizsgálása után dönt arravonatkozólag, hogy a csődügyben megindítja-e a törvényszék a bűnügyi eljárást is, vagy sem. Tekintettel azonban arra, hogy megállapíthatólag a bank 1926-tól nem vezette rendszeresen a könyveket, valószínű, hogy a vizsgálóbíró a közeljövőben megkezdi a kihallgatásokat az Aradi Hitelbank összeomlása ügyében.

Az aradi mozik mai műsora

- 3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.
- CENTRAL MOZGÓ: AZ ALVILÁG ÁRNYAL Kalan dr. dráma Harry Piel-lel.
- SELECT MOZGÓ: Utoljára, DAVID GOLDER. Dráma. Főszerepben: Harry Baur.
- ELITE MOZGÓ: ANGYALKA, Dráma. Főszerepben: Norma Sherrer. (Előadások fél 5, fél 8 és negyed 10 órakor.)
- GRADISTE MOZGÓ: MARIANNE, Vigj. Marlon Davies-szel. (Előadások 3, fél 5, fél 8 és 9 órakor.)
- GAI MOZGÓ: VADVIRÁG: Szeremi dráma. Főszereplők: Ioan Crawford, Robert Montgomery, Ernest Torrence. (Előadások 5, 7 és 9 órakor.)
- FÉL 12 ÓRAI MATINÉ.
- SELECT MOZGÓ: MAKRANCOS HÖLGY

Vakmerő szökési kísérlet a bucaresti-i rendőrségről

Bucurestiből jelentik: Meghíusult szökési kísérlet történt ma délelőtt Bucurestiben a 12-ik rendőrkerületen. Ma délelőtt ugyanis előállították a kerületi rendőrségre Craciun János cipészt, aki a halcsarnok udvaráról egy hordót lopott. A cipészt, miután felkísérték a rendőrségre, az emeleten lévő inspekciós szobába vitték és várták Ponova rendőrkormány megérkezését, akinek a cipészt ki kellett volna hallgatni. Miután a komisár késett, az előállított Craciunnal a szobában tartózkodó rendőr a cipészt egyedül hagyva átment a szomszéd terembe megnézni, hogy nem-e érkezett meg a komisár.

A cipész ezt a rövid időt felhasználva meg akart szökni és ezért gyorsan kinyitotta az őrszoba ablakát, mely egy raktáruddarra nyílt és leugrott az emeletről. A szökés itt meghíusult, mert a szerencsétlen ember az esés következtében úgy megsérült, hogy eszméletlenül maradt a helyszínen. A rendőr, aki közben visszatért a szobába, rögtön megállapította, hogy Craciun az ablakon keresztül szökött meg és mikor üldözésére indultak, a szomszéd udvaron találták meg eszméletlenül. A kihívott mentők a Brancovenesc-kórházba szállították.

Veronikát Amerikába csábitotta egy finom ur Aradról

Eladta házat, mindent pénzzé tett és ott hagyta az aradi ócskapiacot — Hosszu ut a nagy ózen — Egy város, ahol nem tudnak magyarul — Nyomorogva koldulva — Viszaterés Aradra.

A fantázia minden kincse ott van kiterítve előtte. Válogatni, dűskálni lehet benne, már annak, akinek kedve s ideje van hozzá. Mert a kincsek csupán s fantáziában azok, valójában nem egyebek, mint ócska ruhák, rozsdás lakatok, törött porcellán figurák. Amelyek kincsek voltak egykor és rongyokká váltak, hogy ismét kincseivé váljanak az aradi ócskapiacnak.

Az egyik árusítóhelyen áll *Bojinka* Veronika. Ócskás és világiáró. Tulajdonosa az ócskapiac felhalmozott kincselnek, amelyben lehet válogatni aszerint, hogy kinek milyen a fantáziája és a — pénztárcája.

Viszont a rongykincsekből lehet pénzt gyűjteni. *Bojinka* Veronika, amíg csak ócskás volt, házat vett magának és pénzt gyűjtött s talán ma már boldog melegeggedéssel gondolhatna öreg napjaira, ha nem hallgatott volna ő is a fantáziájára. Amely kincsekké várszolja a rongyokat, amelyeket már eldobásra ítélték az emberek. Veronikát azonban elragadta a fantáziája, amelyet ő maga a következőkben mond el:

— Gyönyörű tavaszi nap volt, amikor egy igen finom és ügyes ur jött hozzám. Azt hittem vásárolni akar valami szemetet, porcellánt, vagy eféléit, amit már az ilyen ur népek vesz-

Steigerwald Alajos nyugalomba vonul

Bene Emil, a Butorszövetkezet volt igazgatója veszi át a nagymultu cég vezetését.

Arad iparostársadalmának egyik értékes tagja, *Steigerwald* Alajos az üzleti élettől visszavonulni készül. Előnyöser ismert üzletét likvidálja és munkás életének gyümölcsét csendes visszavonultságban, családjá körében akarja élvezni. *Steigerwald* Alajos jelentős szerepet visz a város iparostársadalmában. Csaknem félévszázados üzleti tevékenysége alatt kivívta azt és ez tisztán az ő érdemének tudható be, hogy az aradi butoripar országos hírnévre tett szert. Sokoldalú elfoglaltsága mellett ráért arra is, hogy a közügyek terén áldásos munkásságot fejtson ki és több testület vezetése mellett hosszú éveken keresztül Arad iparosságának vezetője, az Ipartestület, továbbá a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke is volt. Ezekért a közügyek terén kivívott érdemek elismeréséül legfelsőbb helyről királyi tanácsosi méltósággal, ezenkívül a kereskedelem és ipar érdemrendjének első osztályával lett kétézerben is kitüntetve.

Steigerwald Alajos neve a butoripar terén 45 éve képez fogalmat, Arad kereskedelmi élete kétségtelenül nagy veszteséget szenvedne, ha ez a nagymultu cég minden további nélkül megszűnne. Adódott azonban egy olyan megoldás, amely lehetővé teszi, hogy ennek a nagy hírnévnek örvendő cégnek bevált jó márkája továbbra az aradi piacon maradjon. A most likvidálás alatt álló üzletet ugyanis egy ismert aradi szakember, *Bene Emil*, a Butorszövetkezet volt igazgatója veszi át, aki szakismeretével és tudásával továbbra is azon a nívón fogja tartani ezt a kitűnő céget, melyet évtizedes patinás becsületességgel magának kivívott. *Bene Emil*, aki maga is résztvesz a likvidálási munkálatokban, a céget saját neve alatt fogja vezetni és minden remény meg van arra, hogy becsületes és szorgalmas munkássággal az aradi butor országos hírét még jobban emelni fogja.

nek az „ócskán” s aminek aztán módfelett örülnek. Merthogy ilyet gyűjteni, azt mondják, igen uri foglalkozás.

A finom ur azonban nem vásárolni jött. Hanem beszélt más világokról, ahol tárt karokkal várják a hozzá hasonló, dolgozni tudó embereket s nehéz pénzzel fizetik meg minden lépését. Beszélt a nagy hajókról, amelyeken visznek, akik hallgatnak reá s csak az utiköltséget kell megfizetni, meg az utlevelet.

Addig beszélt, addig izgatta a fantáziámat a könnyű vagyonszerzés, amíg kezet adtam. Én is megyek Amerikába. Ne féljen hogy nem megyek, merthogy igen busznak látszott, amikor még nem szántam el magamat az utra.

Eladtam a házamat, eladtam amit volt otthon raktáron, sok holmit, külön kifizettem amit az ügyes ur kért tőlem s nemsokára robogott velem a vonat. Mentem világot látni.

Megérkezünk egy nagy városba, felhajtottak bennünket egy nagy hajóra s elindultunk az új élet felé. Hosszu napok mulottak el, amikor egyszer megállott a hajó s azt mondták, hogy szálljak ki, mert hogy megérkezünk. Abba a városba, ahol várnak rám a munkával, ahol vagyont fogok szerezni. Rövid idő alatt, nem úgy mint itthon Aradon, ahol évekig kellett a rongyokat árulni.

Kimentem a csomagokkal a partra. Nagy sürgés-forgás, idegen nyelven szóltak hozzám, amit nem értettem. Hiába kérdeztem, hogy milyen városban vagyok, csak néztek rám s to-

Ausztria és Magyarország vámuniója és a dunai államok konföderációja a Népszövetség előtt

Uj terv Középeurópa megmentésére.

Hantos Elemér dr. érdekes javaslata.

Bécsből jelenti az *Aradi Közlöny* tudósítója: A „Wien am Sonntag” című bécsi lap igen érdekes genfi tudósításban számol be arról, hogy francia kormánykörök kezdeményezésére a Népszövetség Európa-bizottsága legközelebb tárgyalni fogja *Hantos* Elemér dr. volt magyar államtitkár javaslatát a dunai államok gazdasági szanálásáról. A *Hantos*-féle tervezetet a *Le Trocquer*-féle „Európai Vámunió” szervezet terjesztette a Népszövetség elé.

A „Wien am Sonntag” szerint mértékadó francia politikai és gazdasági személyiségek pártfogolják a tervet, amelynek aktualitását fokozza az a körülmény, hogy Ausztria kénytelen volt a viszonyok nyomása alatt lemondani a Németországgal való vámunióról.

A tervezet részletesen ismerteti a közép-európai országok, elsősorban az utódállamok gazdasági helyzetét és a válság főokát abban látja, hogy a régi osztrák-magyar gazdasági egység szétszakadt és a folyton foltozott kereskedelmi szerződések ellenére sem sikerült megteremteni a szabad áruforgalom lehetőségét az utódállamok között.

— A különböző közép-európai gazdaságpolitikai kombinációk közül — folytatódik a memorandum — a gazdasági kisanant politikai, a német-osztrák vámunió érzelmi és az agrárállamok együttműködése pillanatnyi szükség dik tálta érzelmeiken alapul. Az összes kombinációk közül a legtermészetesebb, valamint földrajzilag, történelmileg és gazdaságilag a legmegokoltabb a két törzsalam: Ausztria és Ma-

MICHEL bélyekekatalógus 1932-re KERPELNÉL.

vább mentek. Bizony még ma sem tudom a város nevét. Csak azt tudom, hogy ott élttem át legnagyobb bánatom napjaimat. A pénzem elfogyott, mindenemet eladogattam, mikor a sors összehozott egy magyarral. Kérdezte mit csinállok. Mondtam, hogy semmit. Arra adott egy csomó fésűt, keféf, szappant, beletette egy kosárba, hogy áruljam. Biztosítéknak otthagytam amim még volt. Nyakamba akasztottam a kosarat s kezdtem dicsérni a portékát. Nézték rám az emberek, kérdeztek valamit, amit nagyon nem értettem. Mondtam nekik, hogy, hány pezoba, vagy mi a csodába kerül a szappan, nevettek rajtam. Kivették az árut a kosárból, bedobtak valami pénzt, s mikor otthon a magyar földimnek elszámoltam, borzasztóan összeszidott. A negyede se jött be a pénznek, amit az áru ért.

Innen is kikoptam. Semmi pénzem nem volt, koldultam. A sétatér padján aludtam, míg végre feljutottam egy hajóra, amelyik visszatért Európába, mint takarítónő. Hosszu ideig tartott az út, míg végre megint egy kikötőbe értünk. Itt megint ki kellett szállni. Ezt a várost már ismerem, tudom a nevét is, úgy hívják: Trieszt. Itt is koldulni kellett. Eheztem és nyomorogtam, amíg annyit összegyűjtöttem, hogy a vasuton haza tudtam jönni...

Bojinka Veronika elindult az aradi ócskapiacról az álmok országába és megint visszatért ide, az ócskapiacra. Hol járt, merre járt, milyen városokban, ő maga sem tudja. Csak annyit tud, hogy erre az utra ráment minden vagyonkájá, amit gyűjtött a rongyokból, amelyeket hitlenül elhagyott. De amelyekhez ismét visszatért, a tengerentúlról, az aradi ócskapiacra.

gyarország egyesülése. A két ország gazdaságilag igen előnyösen egészíti ki egymást és magva lehetne annak a kikristályosodási processzusnak, amely egy közép-európai vám- és gazdasági szövetséghez vezetne. Az utódállamok összefogása, a régi gazdasági egység helyreállítása a közép-európai gazdaság meggyógyulásának legbiztosabb útja. Az összefogás jelentékenyen emelné a közép-európai kisállamok vásárló erejét és az egyesülésből kimaradó államok is jobb piacot találnának Közép-európában.

— Az egyesülés a preferenciális vámrendszer, avagy a vám- és gazdasági unió alapján valósulhatna meg. A vám- és gazdasági unió sokkal megfelelőbb lenne a preferenciális vámrendszerénél.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinái)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 4.50 P. Pensiók 8 P-től

Egy ágy nál 10, két ágy nál 20% engedmény e lap olvasóinak.

Erdélyi hölgyeim!

Párisi utamról visszatérve, felhívom szíves figyelmüket eredeti párisi modelljeimre, köpenyeimre, estélyi ruháimra, melyek bemutatását megkezdem.

Előnyös bevásárlásaim folytán, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az eddigieknél lényegesen olcsóbb árak mellett tudom nagybecsű vevőimet kielégíteni.

EHRENFEST IRMA, Budapest, IV., Prohászka Ottokár-u. 8., félemelet

Laval és Briand elindultak Berlinbe

Hatalmas néptömeg jelent meg elinduláskor a pályaudvaron. — Németország szívélyes fogadtatást készít elő.

Párisból jelentik: Laval és Briand ma délután, menetrend szerinti vonattal Berlinbe utaztak. A pályaudvaron hatalmas néptömeg búcsúztatta az elutazó kormányfőfiakat, akik az újságírók számára kijelentették, hogy berlini látogatásuknak nemcsak udvariassági jellege van, hanem remélik, hogy gazdasági alapon folytatott tárgyalásaik megegyezésre vezethetnek. Pozitív eredmények elérésére azonban nyugodt légkörre van szükség. *Feltűnést keltett Laval miniszterelnök kijelentése, aki hangsúlyozta, hogy megvalósíthatónak tartja a két nagy nép, a francia és a német, közös politikai jövőjének kialakulását.*

Berlinből jelentik: A köztársasági irányú birodalmi zászlóegyesület hivatalos közlönyének jelentése szerint az egyesület tagjai Laval és Briand berlini látogatása alkalmával felvonulást rendeznek, hogy a két francia államférfiut üdvözöljék. Hír szerint ez a fogadtatás szintén olyan meleg és szívélyes lesz, mint amilyenben annakidején Macdonald angol miniszterelnököt részesítették.

Eltemették Lits Antalt

Az aradi újságírók utolsó üdvözlője. — Könyves búcsút vett Lits Antal rikkanca. — Koszorúk borították el Arad egyik legrégebb újságírójának sírját.

Általános részvét kísérte ma délután a felsőtemetőben utolsó útjára az aradi újságíró-társadalom halottját: Lits Antalt. A temetésen az aradi újságíró kar teljes számban megjelent és a ravatalt Arad társadalmának számos előkelősége, a színészek, valamint a íbárártok vették körül. A gyászszertartást Wild Endre dr. minorita lelkész vezette. A szertartás befejeztével a színházi énekkar a „Miért oly borús” kezdetű gyászdalt intonálta, majd pedig a temetési menet elindult Lits Antal örök nyugalóhelye felé. Mielőtt a koporsót lebecsátották volna, Reicher Jenő dr. az aradi újságírók nevében mondott mély gondolatokban gazdag búcsubeszédet.

— A napsugár az élet utolsó csókját küldi feléd, távozó barátom — kezdte Reicher dr. — azért az életét, amelyet annyira szeretél és váltig magadhoz öleltél és amely hálátlanul és durván összeroppantott és eltaszított magától. Ez a koporsó a vidéki újságíró sorsának mementoszerű szobra, ez a sírgödör pedig, amelybe most temetkezel, valamennyi, a kisvárosok fullasztó levegőjével örökre eljegyzett hírlapíró szomorú, de biztos karrierje. Most ide kerültél, nagynevű magyar színészek mellé és elnégy Bohémországba, ahol a barátság még barátság, ahol a kéziogásban őszinteség, ahol a mosolyban igazság van és ahol a könnyben a szív fénye csillog. Meg tudnánk-e pontosan vonni a határvonalait: itt van-e a temető csupán, ahol téged hagyunk, vagy amott künn is, ahová visszatérünk a mindennap robotjába. Temető van ott is, itt is, csak emitt csend és megbékélt nyugalom, amott egy lélekharang kong, amelyet belülről a mi idegszálaink rángatnak. Elhoztuk hozzád mi, újságíró kartársak Aradról és széles Erdélyországból tinta-foltos szívünk könnyes búcsúját. Vidd magaddal árva magányodba az örök vándorlás országútján.

Reicher Jenő beszéde utáni megható jelenet következett: Szitu pár Jenő aradi rikkanca, akihez Lits Antalnak mindig csak meleg szava volt, mondott néhány szavas búcsubeszédet.

A temetés egyelőre megrendezését Limbeck János vállalta magára. A felsőtemetőben újonnan domborodó sírt elborították a koszorúk, amelyekkel utolsó Istenhözszódot mondtak az eltávozottnak az Aradi Újságírószervezet, az aradi lapok kiadóhivatalai és Lits Antal tisztelői és barátai.

Alig egy hét van még hátra

október 5-ig a Zsidó Kórház sorsjáték

nyereményei húzásának megkezdéséig.

Mindenki próbálja ki szerencsésjét.

Száz leierért egymilliót nyerhet

és ezzel a 100 leijel az aradi Szeretetházat és tanoncotthont is segítyezi. — Az 1,000.000 leijes főnyereményen kívül közel 2000 kisebb-nagyobb nyeremény kerül kisorsolásra, 200.000, 100.000, 50.000, 25.000, 10.000, 2000 és 200 leijes címletekben.

Vegyen még ma Zsidó Kórház sorsjegyet.

Kapható Koch Dánielnél és mindenütt.

A Kreuger-csoport kötvény-eladása miatt interveniált a román kormány

Kreugerék cáfolják az eladás tényét

Bucurestiből jelentik: Egyes lapok megírták, hogy a Kreuger-csoport piacra dobja a román stabilizációs kölcsönkötvények kezében lévő részét. Ezzel kapcsolatban azt is írták, hogy emiatt, illetve a további eladások ellen a román kormány interveniált Most illetékes helyen

közlük, hogy ezek a hírek nem fedik a valóságot, mert a Kreuger-csoport eddig mindenben eleget tett azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket a stabilizációs kölcsön szerződésében vállalt és így nem bocsájthatja szabad forgalomba a kölcsönkötvényeket.

Eletbe lép az új román-magyar vasuti tarifa

A díjszabás lényeges intézkedései

Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága ma rendeletet küldött szét alantias hivatalaihoz hogy ez év november elsejei dátummal léptessék életbe az új román-magyar nemzetközi szállítási tarifát, amely úgy a személyekre, mint a csomagokra is vonatkozik. Az új tarifa a csomagok direkt bejegyzésére és a kiránduló, valamint diákcsoportok tarifakedvezményére vonatkozik. Abban az esetben, ha a kiránduló csoport minimum huszontag-

ból áll, úgy a csoport vezetője ingyen utazhat, viszont abban az esetben, ha a csoport legkevesebb ötvenegy tagból áll, akkor két vezető utazhat ingyen. Ez azonban csak azzal a feltétellel történhetik meg, ha a kirándulást egy utazási-iroda, vagy turisztikai egyesület rendezi, ha a vezető az egész uton elkíséri a csoportot és ha a kirándulást intéző iroda vagy társaság írott igazolvánnyal igazolja, hogy az, aki utazik, vezetője a kirándulásnak.

Kiosztották a milliós adóprémiumot Aradon

A jutalom nagyobb részét az aradi adóhivatalok kapták — Pénzt kapnak a megyei adóhivatalok és jegyzők is — Megdicsérik azokat, akik a legtöbb adót hajtották be

A pénzügyminiszterium — mint arról az Aradi Közlöny beszámolt — egymillió kétszáz-ezer lejt utalt ki jutalmaképen az aradi pénzügyigazgatóság keretébe tartozó tisztviselőknek, valamint a községi jegyzőknek. A jutalmat azok az adóhivatalok és községi perceptorok kapták amelyek az előirányzott összegnek minimálisan 88 százalékát behajtották az elmúlt évben. Érdekes megemlíteni, hogy annak ellenére, hogy az 1921-ben megszavazott adóbehajtási törvény tizenegyedik paragrafusa előírja ezt a prémiumot, eddig még nem volt olyan eset, hogy az állam teljesítette volna tisztviselőkkel szemben ezt a kötelességét.

Az aradi pénzügyigazgatóságon ma történt meg a jutalmak kiosztása, míg a holnap nap folyamán a községi adótárnokoknak fogják kiosztani a jutalmakat. Ez alkalommal Taranu vezérfelügyelő beszédet fog tartani az adótárnokokhoz, akiknek egyrészt utasításokat fog adni, másrészt pedig meg fogja dicsérni azokat, akik megfelelő eredményt értek el az adóbehajtásnál.

Az egymilliókétszáz-ezer lejt egyébként a következőképpen osztották fel: Az aradi első kerületi adóhivatal kapott összesen 430.705 lejt. Ebből Suciu János, az első kerületi adóhivatal vezetője 129.205 lejt prémiumban része-

sült, míg a tisztviselők és a végrehajtók tejenként 25.125 lejt kaptak. A második kerületi adóhivatal összesen 192.876 lejt kapott, amelyből az adóhivatal főnöke, Haas Gyula 57.862 lejt prémiumban részesült, míg a tisztviselők tejenként hétezer lejt kaptak. A harmadik kerületi adóhivatal volt főnöke, Perényi György 58.014 lejt, míg a tisztviselők tejenként tízezer lejt jutalmat kaptak.

Érdekesen oszlik meg a jutalmak megyei szétosztása. Így a kurticsi percepcia 13.162 lejt, az ujaradi percepcia 31.031 lejt kapott. Az adótárnokon és a tisztviselőkön kívül a schöndorfi, traunau, wiesenhaidi, sági, cruceni-i és zádorlaci jegyző is kap prémiumot. A borosjenői percepcia 13.419 lejt, a pécskai 28.106 lejt, a szentannai 16.289 lejt, a nagylaki 24.359 lejt, a radnai 16.256 lejt, a soborsini 17.358 lejt, a barossébesi 9586 lejt, a körösbökényi 32.552 lejt, a világosi 53.256 lejt prémiumban részesült. Az adótárnokon és a percepciók tisztviselőin kívül még a következő községek jegyzői kaptak jutalmat: Mocra 12.726 lejt, Bodrog, Pécska, Nagypereg, Kispereg, Turnu és Varjas 3—4000 lejt, Glogovác, Odvas, Berzova, Capruta, Guttenbrunn 6—14.000 lejt, Parnesti, Iltó, Petris, Varadia de Mures 2—3000 lejt és Szintye 4467 lejt.

H I R E K

Ötezer fecske repülőgépen ment Velencébe

A borus, szürke esős idő nagyon korán köszöntött be az idén. Novemberi szél fúdogal, hideg, ólmos eső csap az ember arcába, mint ha csak a tél közeledne csikorgó léptekkel. Pedig még szeptember végén vagyunk, amikor még nyílni szoktak az őszi virágok. De nem csak a fardat virágok hajtották téli átomra fejüket, a szegény, kis didergő fecskék járták meg ugyancsak. Nem merték elhinni, hogy vége már a nyárnak, nem értették meg a sivító őszi szél figyelmeztető szavát: „Jó lesz Délre menni, új hazát keresni!”... Makacsul ragaszkodtak a naptárhoz — és itt maradtak. Meggémberedve ültek kis fészkeikben, míg azután elkezdtek hullani. Hullottak, mint a fák zöldelő lombjai a csatakos hidegben... Valóságos fecskeeső volt Európaszerte. Telefondrótokról, házereszekről, fákról, ablakpárkányokról hullottak a fecskék, akik nem mentek Délre üdülni, hanem itthon maradtak — meghalni. Ausztriában azonban annyira felkeltette az emberek sajnálatát ez a fecskehullás, hogy összefogdostak vagy ötezer fecskét, repülőgépre tették őket és elvitték Velencébe, ahonnan azután felmelegedve, vígan startolhattak — Egyiptom felé. Azok a fecskék, melyeket nem tudtak repülőgépen Délvidékre szállítani, elszállásolást nyertek tütött szobában, ahol élelemmel is ellátják őket a madárvédő egyesületek. Hatalmas kalitkákhöz hasonlítanak ezek a madártanyák, ahol vígan ide-oda repkednek a magukhoz tért, felmelegedett madárkak. Most már talán el sem költözhetnek majd Délre, nem baj, a jószívű emberek táplálják őket, hiszen szegény madarak nem tehetnek róla, hogy ittrekedtek Középeurópában. Nagyon szép és megkapó példát mutattak be Ausztriában. A fecskékről való gondoskodás igazán megható a mai elfásult, józan világban. Tehát gondot viselnek Isten madárkaira, — ezzel szemben azonban ki visel gondot a sokmillió munkanélküli-re? Ezt — rábizzuk a Jóistenre.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változó, szeles, igen hűvös idő várható, helyenként, főként keleten, esővel.

— **Kormányválság fenyegetett Spanyolországban.** Madridból jelentik: A nemzetgyűlés ma 15 óras izgalmas ülést tartott, amelyen De Prieto pénzügyminiszter le akart mondani, mivel a miniszterelnök nem verte kellően védelmébe, De Prietot végül is sikerült tervétől eltéríteni.

Tekintse meg
Lévai és Szigeti
cipőárúház újonnan átalakított
kirakatait!
Színház főbejáratával szemben.

— **Ülések az aradi városházán.** Ma délután két bizottsági ülés volt az aradi városházán Radu Cornel dr. elnöklete alatt. Négy órakor az aradi utbizottság határozta meg a téli szükségmunkák programját, délután 6 órakor pedig a város egészségügyi bizottsága tartotta meg ülését, amelyen Cucu dr. városi főorvos referálta a folyóügyeket. Az egészségügyi bizottság javaslata alapján október hó elsején Aradon is megnyitják a kisdudóvodákat.

Női divatfelöltők legolcsóbban
PLESZ központi ruhaárúházában kaphatók
Árnyarak: Lei 650, 750, 850.

— **Enyhítették a magyar papirrendeletet.** Budapestre jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amelyben módosítás alá veszi a napilapok oldalterjedelmének korlátozásáról szóló, már előbb kiadott rendeletét. Az új rendelet a napilapok oldal-számának korlátolt kontingensét az eddig engedélyezett és a régi terjedelemből viszonyított 65 százalékról 75 százalékra emelte fel. A vidéki napilapok terjedelmét napi hat oldalban kontingentálták.

Comsa Gergely püspök is belekapcsolódik Radu Cornel dr. a munkanélküliekért az aradi nyomorenyhitő akcióba

Több aradi közintézmény bejelentette támogatását

Az aradi munkanélküliek felségítésére indult akció újabb eseményeiről az *Aradi Közleány* érdekes cikkben számolt be legutóbb, a mely általános figyelmet keltett. Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök ma délelőtt újabb akcióba kezdett a munkanélküliek leküzdésére szolgáló pénzalap gyarapítása érdekében. Elhatározta, hogy személyesen járja végig az aradi közhivatalok vezetőit, hogy azok erkölcsi támogatását közvetlen uton nyerje meg a munkanélküli-akció támogatására.

Értesülésünk szerint a város vezetője a Cassa Cercuala, a Comitetul Scolar és a pénzügyigazgatóság hivatalos vezetőségénél tett a mai nap folyamán látogatást, majd külön látogatást tett Comsa Gergely dr. aradi görögkeleti püspöknél, akit sikerült a legteljesebb mértékben megnyerni a jótékony akció számára.

Holnap, vasárnap délelőtt Radu dr. részvesz az *Aradi Kereskedelmi Testület nagygyűlésén*, ahol minden valószínűség szerint fel is

fog szólni. Az interimár-bizottsági elnök személyesen tárja fel Domán Sándor társulati elnök felkérésére az aradi munkanélküliek tényleges helyzetét Arad kereskedő-társadalma előtt.

Máskülönben a Romániai Gyáripárosok Országos Szövetségének aradi csoportja (Ugir) hivatalosan értesítette a mai nap folyamán a város vezetőségét arról, hogy teljes lélekkel kívánja támogatni Radu dr. nagyjelentőségű szociális akcióját. Az Ugir aradi körletének támogatása 26 nagy aradi iparvállalat részvételét jelenti az aradi munkanélküliek érdekében folyó nagy társadalmi akcióban. Az Ugir az anyagi részesedésének összegét a jövő hét folyamán fogja a város vezetőségénél bejelenteni. Az aradi pénzüzetek mindaddig még nem jelentették be hozzájárulásuknak anyagi mértékét, de ez a segítség sem késhetik már soká és így rövidesen létrejön a munkanélküli-segély megfelelő nagyságu alapja.

A láthatatlan holdfogyatkozás

Ma este embercsoportokat lehetett látni Arad uccán, főterén, sőt magányos embereket is, akik a felhős égre bámultak. Végül megunták a passzív szemlélődést, s mert nyilván az ólmos esőfelhőknél egyebet nem láttak — ebben viszont már hetek óta mindennap gyönyörködhetek — hazamentek, mielőtt az eső ismét megere. Hogy mit láthattak volna, ha valami szerencsés véletlen folytán kitisztul az ég? Holdfogyatkozást jelzett az asztrológia ma estére, pontosan 6 óra 54 perckor alkonyati pirban égett a hold, vörösen izzott, mint a réz. Tökéletesen látni lehetett volna a hold elpirulását fogyatkozása miatt, azonban földünket vastag felhőgyűrű vette körül és így eltakarta előlünk a szemérmes Holdat. A holdfogyatkozás 10 óra 42 perckor ért véget.

— **Sikerültek a szeptemberi érettségi vizsgák.** Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium jelentése szerint az eddig lefolyt érettségi vizsgák igen jól sikerültek. Az érettségire jelentkező diákok 90 százaléka sikerrel tette le a vizsgát.

Paplan anyag

ujdonságok
RUTKAY & BOTYE cégnél
fehérnemű kelengye vállalat
Arad, megyeházzal szemben.

— **Eljegyzés.** Maróts Emmy (Arad) és Janzer István banktisztviselő (Arad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Ne kísérletezzen arcboréval!

hanem használja a már évtizedek óta bevált és közkedvelt

KARPÁTI BENZOE CRÉMET,
mely minden arcboréknak megfelelőleg száraz és szoros minőségben minden drogeriában és parfümeriában kapható.

— **Sodrófával zuzta össze férje fejét.** Kaposvárról jelentik: Kaposfüreden ma Tóth József gazdálkodó összeveszett feleségével, aki a szóváltás hevében sodrófát ragadott és azzal összezuzta férje fejét. Tóth József rövid szenvedés után meg is halt. A gyilkosság után az asszony, önként jelentkezett a csendőrségen.

Olcsóbb lett a fotócikk!

Rövid kivonat az árjegyzékből:
9/12 fiimpack — Lei 150
10/15 atelier lemezek Lei 80—100
stb. ezen arányban. Kizárólag elsőrangú gyártmányok. — Régebbi ismertető árjegyzék ingyen.
BLOCH H. fotóház
Arad.

Legújabb divatszövet,
Selyem és bársony
Divat barchend
Őszi ujdonságok
RENAISSANCE divatruházban
Bulev. Reg. Maria — Főter.

— **Halálozás.** Özv rétháti Kövér Zsigmondné szül. Urbányi Ilona 73 éves korában elhunyt. Temetése e hó 28-án délután 3 órakor lesz a felsőtemető halottas csarnokából.

— **Kereskedők nagygyűlése Aradon.** Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz Arad kereskedőinek első őszi nagygyűlése a Kereskedelmi Testület nagytermében (Általános Takarékpénztár épület). A tárgyalásra kerülő ügyek nagy fontossága és életbe vágó érdekessége megnövekedte a város minden kereskedőjét. A boltberek és közszolgáltatási cikkek árának leszállítása, az adóbehajtások szigorának enyhítése kis- és nagykereskedőnek ma egyformán mindennapos gondja. A tömeges fellépésnek erejével országossá kívánja tenni Arad kereskedelme ezt a mozgalmát, melynek sikeréért mindent kész megtenni. Egy panasz folytán tárgyalásra kerül a piaci árusok és házalókereskedők ügye is. Az Aradi Kereskedelmi Testület elnöksége közli lapunkkal, hogy tagjain kívül vendégeikül szívesen látja a gyűlésen az összes kereskedőket és az önálló üzlettel bíró iparosokat is.

Őszi divat cipőket legolcsóbban vásárolhat **APPONYI Testvérek**nél! városházával szemben.

— **Felhívás a motorosjárművek tulajdonosaihoz.** A motorosjárművek ez évi revíziója egyben katonai összeírás is lesz. Ezért tehát érdeke minden motorosjármű tulajdonosának, hogy gépével együtt jelentkezzen e hó 30-ig 8—12 óra között a Str. Marasesti (Kossuth-uccai) rendőrkvaszturán. Abban az esetben, ha valamely motorosjármű tulajdonosa nem jelentkezik, úgy a Legea circulatiel — mint a Legea Rechizitel — büntető paragrafusát fogják alkalmazni ellene. Aki járművét bemutatni nem tudja, az köteles a forgalmi engedélyét a rendőrkvaszturára beszovaltatni és azt mindaddig otthagyni, míg járművét bemutatni nem tudja. Az új forgalmi szabályok értelmében — mint ismeretes — a régi rendszámok ujjal cserélendő ki. A táblákat bárhol meg lehet rendelni, sőt azt egyedül is el lehet készíteni.

Friedmanné

német-román ovodája 1-én megnyílik. Ugyanakkor kezdődnek meg a román, német és francia tanfolyamok gyermekek és felnőttek részére olcsó tandíjjal.

Nyugodtan valljuk,

hogy az Aradi Közlöny egész Románia legolcsóbb és legmegbízhatóbb nagy oldalterjedelmű napilapja, amely hétköznapiakon 12 oldalon jelenik meg, vasárnapokon és ünnepnapokon pedig 16 oldal frissebbnél-frissebb hírmennyiséggel szolgál olvasótáborának. Olcsóságát bizonyítja, hogy az erdélyi magyar napilapokkal szemben csupán 90 lej az egyhavi előfizetési díja. Az Aradi Közlöny előfizető-táborára havi kilencven lejért a legmodernebb tudósítói szolgálattal informált napilapot veheti naponta kézhez. A napiesemények éjjel három óráig bezárólag futnak be táviratilag, telefonon a világ minden tájáról az Aradi Közlöny szerkesztőségébe, hogy előfizetőink már reggel 5 és 6 óra között megkaphassák lapunk útján a legújabb híreket. Azonfelül, hogy az Aradi Közlöny hű és mindig megbízható informálójává olvasói táborának, egyben tanácsadó barátja is, aki minden körülmények között a rendelkezésére áll mindazoknak, akik az Aradi Közlöny nagy családjának tagjai.

„Forum” című rovatunk bátor megnyilatkozása olvasóink kívánságainak. „Szerkesztői üzenetek” című rovatunkban pedig előfizetőink és olvasóink minden hozzánk intézett érdeklődésére a tényleges helyzetnek megfelelő módon válaszolunk, miután minden érdeklődésnek lelkiismeretesen utána járunk, a megnyilatkozó kívánságoknak a lehetőség szerint azonnal eleget teszünk úgy, hogy vidéki előfizetőink úgy fordulnak szerkesztőségünkhöz ügyes-bajos dolgaikkal, mintha a városban lakó rokonaiknak írnának. Erkölcsi kötelessége minden céltudatos magyar embernek, hogy az Aradi Közlöny zászlója alá lépjen jogainak további lankadatlan védelmére. A mi munkánk nem ismeri az ellakadást és a mi feladataink nem ismerhetnek késedelmeskedéseket. Aki úgy érzi, hogy részt kell vennie az erdélyi magyarság szellemi életében, együttes törekvéseiben és mindennapi újabb problémáinak megoldásában, késelem nélkül lép be az Aradi Közlöny olvasótáborába.

Ennek anyagi feltétele mindössze havi kilencven lej.

Ezért az összegért kapja meg az egész ország egyik legnagyobb lapszámú és legmodernebb felkészültségű magyar napilapját, az Aradi Közlönnyt, amely fennállásának 46-ik évében is lankadatlan kitartással és a jobb jövő hitével halad tovább a maga útján előre.

— Halálos végű szüreti mulatság. Kecskemétről jelentik: Mihály József kecskeméti gazdálkodónak a város határában levő tanyáján ma délután nagy szüreti mulatság volt, amely gyilkossággal fejeződött be. A társaság tagjai valami csekélység miatt összeszólalkoztak, amiből verekezés támadt, majd pedig a mulatozók egyike egy sérülés fegyverrel lövöldözni kezdett. A társaságban levők közül a szerterepülő sérültek 25 embert megsebesítettek, míg egy Farkas János nevű gazdálkodó oly sérüléseket szenvedett, hogy kórházba kellett szállítani, ahol belehalt sérüléseibe. A csendőrség a rögtön bevezetett nyomozás eredményeképpen letartóztatta Novák Mihály 32 éves gazdálkodót, akiről megállapítást nyert, hogy ő lövöldözött.

Szépet, jót, modernet csak

I. SCHUTZ-nál.

— Az Aradi Filharmonia Egyesület elnöksége értesíti t. működő tagjait, hogy folyó hó 28-án (hétfőn) este 9 órakor a Városi Zenében zenekari próba tartatik. Az elnökség felkéri úgy a tagokat, mint azokat a zenebarátokat, akik kefére gyakorlattal rendelkezvén, az egyesület működésében résztvenni kívánnak, hogy a próbán okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Kérem azon hölgyeket és férfiakat, akik az iparművészeti tanfolyamra beiratkoztak, hogy kedden 6 és 7 óra között további megbeszélés végett jelentkezzenek Piata Avram Iancu 21. szám alatt Fried Aladárnál, miután a tanfolyam 1-én megnyílik.

Jöjjen Budapestre minden hölgy, aki előkelő ízléssel finom **téli kabátot, felöltőt** vagy ruhát akar venni vagy készíttetni már **80 pengőtől kezdve**. Minden darabom saját műhelyemben készült eredeti párisi modellek szerint elsőrendű anyagból.

HERCEG-SZALON
Budapest
népszerű osztálya,
IV. Kossuth L.-ucca 15.

Az aradi munkanélküliség harmadik szélhámósát is letartóztatták

A gyűjtés engedélyezésére igazolványt hamisítottak — A szélhámósok egymást vádolják — Lakoma a gyűjtött pénzből

Az aradi rendőrség ma délelőtt kísérte át az ügyészségre Bacin Pavel Dusant, a munkanélküliek javára történt gyűjtés harmadik szélhámósát. Aradon — mint az Aradi Közlöny jelentette — a közelmúltban több helyen tűntek fel egyének gyűjtőivel, amelyekkel az aradi munkanélküliek javára kértek könyöradományokat. Többen hívták fel a gyűjtési akcióra a rendőrség figyelmét s a bevezetett nyomozás során sikerült letartóztatni Fuhrmann Gézát és Zsidai Józsefet, akik Ludosan vizsgálóbíró előtt azt vallották, hogy a hamis gyűjtő-íveket Bacin Pavel Dusantól kapták, aki azonban megszökött Aradról. Az ügyészség elrendelte körözését, amelynek alapján Temesváron sikerült letartóztatni Bacin Dusánt, akit átkísértek Aradra.

Ludosan vizsgálóbíró előtt Bacin azt vallotta, hogy a nyári gyűjtési akciónak értelmi

— Két aradi uriaszony vállalkozása. A kultura előrehaladtával egyre nagyobb figyelmet igényel a gyermek esztétikája. Ehhez tartozik a gyermek helyes és izléses öltöztetése. E téren hézagpótló tervet valósított meg két aradi uriaszony, Boros Oszkárné és Korányi Befnátné, akik közül az utóbbi már eddig is a legelőkelőbb nagyváradi gyermekruha-szalonn tulajdonosnője volt. A két uriaszony most Aradon rendezte be gyermekszalonját és izléses kreációkkal nyomot fognak hagyni az aradi gyermekek kultuszában.

FIGYELJE

Lévai és Szigeti

cipőruházának feltűnő olcsó árait!

Színház főbejáratával szemben.

— Meghívó a Kölcsey Egyesület választmányának. Hétfőn, szeptember 28-án este 6 órakor a Kölcsey Egyesület választmányra a Kulturpalota Kölcsey-szobájában ülést tart, melyre az elnökség meghívja a tagokat. Fontos tárgy a téli kulturprogram és az ötvenéves fennállás jubileumának megbeszélése.

— Vivókurzus és Box-akadémia október 1-től a Gloria-féle vivóteremben. Közlebbi felvilágosítások Pellegrini vívómester úrnál.

— H. Sziklay Gizzi Str. Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában október hó 5-én új táncolón kezdődik.

— Agy- és szívérelmeszedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbeszélhetetlen szolgálatot tesz azért, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelemé tették, hogy a Ferenc József víz számos félfoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Bogdány István zenetanár, a Magyar Párt népdal pályázatának legutóbbi nyertese zongora és elméleti oktatását október 1-től folytatja. Új növendékek felvétele d. u. 2-6-ig volt Rákóczi-ucca 29.

— Dr. Miron Iustin volt aradi ügyvéd iródját Bucuresti, Str. Victor Emanuel 10. szám alá helyezte át.

— Legújabb bécsi modellek megérkeztek a Gy. kalapszalomba, Petőfi-ucca 1., I. em.

— Chilevitz Rózsi Montessori óvodájában a beiratások megkezdődtek. Érdeklődni Strada Sincsei 4. sz. alatt.

szerzője voltaképpen Fuhrmann Géza volt, aki úgy őt, mint Zsidait százalék mellett alkalmazta.

A gyűjtésnek nem várt eredménye lett, sikerült több mint harmincezer lej összegyűjteni, amelyből Fuhrmann Géza pazar lakodalmat tartott, azonkívül házáat is rendbehozta és kibővítette. Azonban még a betyárbecsület sem volt meg benne, mert sem Bacinnak, sem pedig Zsidainak nem fizette ki a részükre kikötött tíz százalékot a gyűjtött összegből.

Bacin elmondotta továbbá, hogy a gyűjtő-íveket is Fuhrmann adta nekik s mutatott igazolványt, amely meghatalmazta a gyűjtés folytatására, de amely, amint utólag kiderült, hamisítva volt.

Ludosan vizsgálóbíró kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte Bacin Pavel Dusánt.

Mindenki vásárlóképes

RENAISSANCE divataruház

Arad mellett!

„Consum” bevásárlási hely.

— Kedvezményes utazás a nagyváradi református nagyhétre. Szeptember 30-tól október 4-ig tartják Nagyváradon az ötödik református nagyhetet. Ezen részt vesznek az összes református hívők, akiknek a CFR-nél sikerült 50 százalékos kedvezményt kijárni a nagyhét rendező bizottságának. A kedvezmény úgy értendő, hogy az Aradon megváltott jegy visszafelé is érvényes. Az elszállásolásról a rendező-bizottság gondoskodik. A nagyhét programjának főbb témája a szociális kérdések megvitatása.

— AAC téli tornája október 2-án kezdődik. Csak klubtagok részére.

— Wizo. Folyó hó 29-én, kedden délután 5 órakor Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. sz. alatt tisztújító közgyűlést tartunk, melyen Wizo testvéreink okvetlen megjelenését kérjük. A vezetőség.

— Dr. Boros Ernő fogorvos rendelését újból megkezdte. Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 13. szám.

Bárhol megjelent vagy hirdetett könyvet

SANDOR FERENC-nél keressen.

— Kérelem. A zsidó kórházegyesület sorsjátékanak húzása október 5-én kezdődik. Felkérjük azokat, akiknek sorsjegyeket küldtünk, hogy azok értékét Koch Dániel úrnál (Strada Eminescu 2.) lefizetni sziveskedjenek. Mindazon sorsjegyek, melyeknek vételára október 5-éig kiegyenlítettve nincsen, a húzáson nem vesznek részt. A zsidó kórházegyesület aradi (Szeretetházi) bizottsága.

— Menetrendváltás. Az Arad-Hegyaljai Villamos Vasut vonatai folyó évi október 1-től kezdődőleg következőkép közlekednek: Aradról: 5 óra 25 perc, 8 óra, 11 óra 30 perc, 14 óra 30 perc és 18 órakor. Pankotáról: 5 óra 20 perc, 8 óra, 11 óra 25 perc, 14 óra 30 perc és 17 óra 55 perckor. Radnáról: 5 óra 40 perc, 8 óra 15 perc, 11 óra 50 perc, 14 óra 50 perc és 18 óra 15 perckor.

— Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, az őszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezőket, — külön szivóosztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetése alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Kiadták a rendeletet a kelet-európai időszámítás visszaállítására

Szeptember 30-án éjfélkor az órákat egy órával előre kell igazítani.

Bucurestiből jelentik: Ma a miniszteriumok kibocsátották a nekik alárendelt hivatalok számára azt a rendeletet, amely szerint szeptember 30. napja éjeli 12 órától kezdve visszaállítják a kelet-európai időszámítást. Szeptember 30-án éjfélkor az órákat mindentől egy órával előre igazítják és az új időszámításnak megfelelő menetrendet fog kiadni a CFR is.

Modern vágóhidat állít fel egy francia érdekelt Romániában

Román-belga kereskedelmi szerződés készül.

Bucurestiből jelentik: Ma délután a kereskedelem és ipariügyi miniszteriumban ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága. A bizottság mindenekelőtt azokat a körülményeket tanulmányozta amelyek között megkezdődhetnének Belgiummal egy kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalások. Erre vonatkozólag már tárgyalásokat folytatott ma délelőtt a kereskedelemügyi miniszter Grigorceával, Románia bruxellesi követével. Foglalkozott a gazdasági bizottság egy francia társaság ajánlatával is. A társaság ugyanis modern vágóhidak felállítására tett ajánlatot. A vágóhidak felállítása főleg a húsexport fellendítésének érdekében lenne ajánlatos. A bizottság felhatalmazta a kereskedelemügyi minisztert hogy folytassa a társasággal a tárgyalásokat.

FORUM

Baj van a gáji autobuszokkal

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Az Arad-gáji autbuszjáratok használhatatlanságára már több ízben felhívták az illetékesek figyelmét, de úgy látszik, eddig még eredménytelenül, mert az állapotok most már annyira leromlottak, hogy valóságos szenvedést okoz az utat autobuszon tenni meg. A gáji utak már régi dolog, hogy nagyon rosszak. Ugyiszólván teljesen járhatatlanok, ennek dacára a legrosszabb, legrozogább két autobusz közlekedik Aradról Gájba. Mindennaposak ennek következtében a defektusok. Sokszor órák hosszat hever egyik vagy másik rozoga autobusz az út mentén. Munkába igyekvő emberek, elárusító nők, munkások, iskolás gyermekek ácsorognak ott, amíg a hibát helyrehozzák, sárban, esőben. Természetesen munkájukra órák késéssel futnak be, mert segítő kocsik nem küldenek, s ha gyalog nekiindulnak ebben a keserves időben, talán estig sem érnek be Aradra.

Ugyanígy szenvedések várnak azokra, akik haza szeretnének jutni Gájba. Órákig hiába várnak az autobuszra, miig megúják és kénytelenek gyalog nekivágni az utnak. Legálább az utak volnának elviselhető állapotban. Hónapok óta hevernek a gáji út mentén a kőrakások, melyek az út javítására várnak — hiába. A minden szépért és nemesért lelkesülő városatyákat kérjük fel ezután, hogy szenteinek figyelmet sérelmünknek, segítsenek rajtunk! Vagy kezdjék meg végre a gáji út kikövezését, vagy küldjenek nekünk erősebb szerkezetű autbuszokat, ne a legrosszabb, alapos javításra szoruló kocsikat helyezték az Arad-gáji út forgalmának lebonyolítására. — Kiváló tisztelettel:

Sok szenvedő gáji lakos.

Vizsgálat folyik az aradmegyei prefekturán

Dumitrescu Constantin közigazgatási vezérfelügyelő nyilatkozik az Aradi Közlöny számára — Feljelentések a megyei tanács működése ellen — Készülnek a jegyzőkönyvek Aradmegye közigazgatásáról — Egyelőre még kerai a megyei tanács feloszlattatásáról beszél

Dumitrescu Constantin belügyminiszteriumi közigazgatási vezérfelügyelő, Aradmegye volt delegált prefektusa, amint az Aradi Közlönyben jelentettük, tegnap este Aradra érkezett. Dumitrescu vezérfelügyelő ma fogadta az Aradi Közlöny munkatársát, akinek nyilatkozott aradi kiküldetésének kimondott céljáról:

— A belügyminiszterium kifejezett utasítására jöttem újra Aradra, — mondotta a közigazgatási vezérfelügyelő — hogy Aradmegye közigazgatását alaposan felülvizsgáljam. Erre a megbízatásomra több jelentés adott alkalmat, ami a belügyminiszteriumba befutott.

— Értesültem róla, hogy különféle kombinációk fogadták megérkezésem hírére. Ki kell jelentenem, — mondotta Dumitrescu vezérfelügyelő — hogy megbízatásom nem szól egyébre, minthogy a szokásos módon vizsgáljam felül az aradmegyei közigazgatást és amennyiben megállapítanék valamilyen szabálytalanságot, úgy kötelességemhez híven tegyek róla jelentést feletteseimnek.

Szavai igazolására a közigazgatási vezérfelügyelő betekintést engedett számunkra hivatalos miniszteri megbízatásának okmányába, a melyben egyszerű megbízatás szerepel a me-

gyei közigazgatás felülvizsgálására („a pre-vade la verificare gestiune...“) Ezután mosolyogva jelentette ki:

— A megyei tanács feloszlattatásáról szóló hírek tehát kissé koraiak, hiszen előbb a szabálytalanságokról kellene meggyőződnöm. Az ankétot remélhetőleg hétfőig befejezem: akkor részletesebben is nyilatkozhatom megállapításaimról.

Értesüléseink szerint Dumitrescu Constantin vezérfelügyelő ma egész napon át átvizsgálta a vármegyei hivatalok ügyvitelét és ezeknek eredményeiről máris több jegyzőkönyvet fektetett le. Politikai körökben érdeklődéssel nézik a vizsgálat eredményeit, mert bizonyosra vehető, hogy a legkisebb szabálytalanság esetén is a kormány haladéktalanul feloszlattja Aradmegyének még helyénhagyott nemzeti-parasztpárti tanácsát.

Darányi Pensio

BUDAPEST, IV., Sütő-uca 2. Telefon: Aut. 813-00.
Belváros szívében, teljesen újonnan, modernül (hideg-meleg folyóvízzel) átépítve és berendezve, újból megnyit. Kitűnő konyha, kivánatra diétás koszt. Mérsékelt árak.

SPORT KÖZLÖNY

A Herbay-bajnokság során Aradon az AAC mérkőzik a Ripensiával, Temesvárott pedig a TMTE méri össze erejét a Gloriával

Az eredetileg kisorsolt TAC—Törökvs-meccs helyett játszik a TMTE a Gloriával — A Ripensia győzni akar Aradon —

A Herbay-bajnokság második fordulójához érkezünk el. Az eredeti sorsolás szerint teljes üzemnek kellett volna lenni, de a váradai csapatok az utolsó pillanatban visszaléptek a részvételtől és így elmarad a Váradra kisorsolt AMTE—Crisana találkozás, ugyiszintén a TAC és a váradai Törökvs közötti összecsapás is, amelyet Temesváron kellett volna lejátszani. Csupán egy mérkőzést bonyolíthattak volna le, a nagy érdeklődéssel várt Derbyt, a Ripensia—AAC-meccset. Az utolsó pillanatban azonban sikerült megegyezni Temesvárral és így a megegyezés értelmében bajnoksapatunk a Gloria a TMTE-vel mérkőzik meg. Ezt a meccset is nagy érdeklődéssel várja a két város sportközönsége.

A Ripensia komplett összeállításban szerepel, de az AAC is ugyanosak felkészült a nagy csatára, a lehető legjobb összeállítású együttesét küldi a pályára. A csapat a következő lesz: Theimer—Kovács, Pfeiffer—Szabó B., Mikóczy, Marczin—Zsiga, Török, Incze, Puskás, Kolumbán II. Szép és izgalmas játékra van kiátás, mert a Ripensia már rég ambicionálja a találkozást az AAC-al, viszont az attéták is nagyon fognak igyekezni, mert egy esetleges győzelem egyszeriben helyre állítaná az Olimpia ellen elvesztett mérkőzés miatti önbizalmát.

A Gloria is bombacsapattal fog átrándulni Temesvárra. A bajnok együttes ki akarja köszörülni a csorbát és helyre akarja állítani a TAC által megtépázott presztizsét. A Gloria előreláthatólag ebben az összeállításban veszi fel a küzdelmet: Bugárin—Huszti, Albu—Szabó J., Faur, Raffila—Igna, Alimann, Marianut, Tisza, Uncu.

A magyar profibajnokság vasárnapi programja. Mivel hétközben két mérkőzést már lejátszottak az első profiligában, így vasárnap csak csonka forduló lesz, amelynek programja a következő: Hungária—Ujpest, Ferencváros—Bocskai, Somogy—Budai, Attila—III, Kerület.

O Serb kapitány nyerte Románia Hadsereg tenniszbajnokságát, Bucurestiből jelentik: Az országos tenniszbajnokságok során megtartott Hadsereg-bajnokságot a kolozsvári Serb kapitány nyerte meg, aki a döntőben 6:4, 7:9, 6:3, 6:4-re verte klubtársát és bajtársát, Melianu dr.-t. A II. oszt. férfi egyes győztese Gábor lett, a döntőben 6:2, 6:2-re győzött Fleminger ellen.

Ha Budapestre jön okvetlen keresse fel SCHUREK FRIGYES szücsmestert Hajós-uca 20. kisebb utcában kevesebb a regle, o osóbbak az árak.

A Kispest megsemmisítő vereséget mért a Vasasra

Kispest—Vasas 5:0 (2:0).

Budapestről jelentik: Ma játszották le az előrehozott bajnoki mérkőzést, amely a lelkesen játszó kispesti csapat nem várt hatalmas gólarányú győzelmét hozta. Az eredmény hatalmas meglepetést keltett, mert hiszen a mérkőzés favoritja a Vasas csapata volt. A Kispest nem várt szemétket gyönyörködtető játékkal örvendezte meg híveit, ezzel szemben a Vasas lélek nélkül játszott és kénytelen volt meghajolni a nagyobb akarás előtt. Már az első percekben Lukács lövi a Kispest vezetőgóját, amelyet Konyor kétfőre növel. Szünet után is változatlan fölényben játszik a Kispest és Konyor, Keresztes és Steiner révén bebiztosítja az imponáló győzelmét. Az utolsó percekben a Vasas magára találva, nagy iramot diktál, de már késő volt, mert a Kispest helyes taktikával védelembe vonult.

Tanító Urak! Szentpétery-féle tankönyvek SANDCR FERENONÉL.

Cukrász-segéd

felvétetik, sütemény és glazur (bevonás) készítési munkához. Csakis elsőrendű munkásokat veszünk fel.

FLAGNER, cukrászda, Brassov, Str. Regale Garol 19.

TARKA ESEMÉNYEK

Német alaposág

A berlini állatkert majomketrecén egy tábla lóg, amely figyelmezteti a közönséget, hogy az állatokat hussai ne etesse.

Egy nagyon rövidlátó berlini úr egészen a vásárhoz ment, hogy elolvashassa a tilalmat és a mutatóujjával követte olvasás közben a szöveget. Egy — állítólag buskomorságban szenvedő csimpánz hirtelen odaugrott és leharapta a kíváncsi úr ujját.

Kettős per indult ebből az afférból. Az úr perelte az állatkert igazgatóságát, a Zoo viszont perelte a rövidlátót, még pedig kettős okból: először is azért, mert megszegte a tilalmat, ami csak kihágás, de viszont a csimpánz belepusztult a tilalmas falatba, ami már súlyos eset.

A német bíróság elutasította a leharapott új volt tulajdonosának a keresetét, mert Németországban senki sem szeghet meg megtorlatlanul semmiféle rendelkezést, ellenben tíz márka bírságot kellett fizetnie azért, mert a tilalom ellenére húst (a saját eleven ujját!) adta a csimpánznak, de még súlyosabb a másik ítélet, amely szerint teljes káttérítéssel tartozik a Zoo igazgatóságának a melabus csimpánz elpusztításáért.

Most a per- és újvésztes urlembert lelt a sok hercehurcától buskomor és ekkeseredésben mi telhetett tőle, felejtélte, hogy a kimult csimpánz helyett ő maga ill a ketrecbe.

A szerencsétlen embert igazi német alaposággal azon az alapon utasította el a Zoo igazgatósága, hogy az állatkert szabályai szerint csak ép példányokat fogadhatnak el, neki pedig hiányzik az egyik uja.

Válóper a férj tudtán kívül. Egy müncheni férjet lopás miatt állított elő a rendőrség, de a férj azzal védekezett, hogy az általa elvitt pénztárcsa a feleségéé volt és bár már hosszabb idő óta különváltan élnek, ő mint férj jogot formált ahhoz, hogy a törvényes felesége pénztárcáját magához vegye, mert erre szüksége volt és az ő tudomása szerint a férj és feleség minden vagyona közös. A férj védekezését a bíróság elfogadta, mert a tárgyalás folyamán beigazolódott, hogy a házasságot már tizenkét évvel ezelőtt törvényesen felbontotta a bíróság, de maga a feleség is csak tizenkét év után vett erről tudomást. A bíróság természetesen nem nyugodott meg a szóbeli kijelentésekben és az okmányok előmutatását követelte. Ekkor kiderült, hogy a válóper 1914-ben indították meg a házastársak, miután azonban a férj előbb a háborúban, később pedig hadifogságban volt, az asszony pedig a háború forgatagában nem volt feltalálható, így a válás kimondását tartalmazó végzést az asszonynak csak most lehetett kézbesíteni, a férj pedig a tárgyalás napjáig nem tudott arról, hogy ő már nem férje a volt feleségének.

ELVÁLT. Mae Murray amerikai filmsztár öt évi házasság után elvált férjétől, M'Divani Dávid georgiai hercegtől. A válóok az volt, hogy a herceg rosszul bánt feleségével és kis fiával, akiket többször tettleg is bántalmazott. A herceg fivére, Szergej Pola Negrinek volt a férje és ettől egy évvel ezelőtt vált el.

Nemzeti színház Egyiptomban. Alexandria város tanácsa megtagadta az alexandriai Alhambrach színház további támogatását. Ebben a színházban eddig olasz és francia társulatok vendégszerepeltek. Ez a határozat azért történt, mert az egyiptomi kormány, Kairo és Alexandria városokkal együtt alapot akar létesíteni egy, egyiptomi nemzeti színház létesítésére.

Az aradi állásnélküli színészek ügynökösködnek, napszámba járnak és reménykedve várják a jobb jövőt

Színész-csoport a „Fehér Kereszt” előtt — Az aradi magyar színészek sorsa — Színházi zenész, aki utjavítási munkát végez

Janovics Jenő ma megkezdte színészejét Nagyváradon, a közeli napokban Kolozsváron is megnyílnak a magyar színház kapui. Janovics tehát belefogott merész vállalkozásába: a színháztröszt megindult, megkezdte működését. Aradra azonban csak november elején kerül sor és Janovics Jenő egyelőre nem ér rá a szervezkedés lázában, a kezdet nehézségeivel való küzdelem közepette aradi kerületével törödni. Korainak tartja még bizonyosan, hiszen egy hónap harmincegy napja perez le még addig, míg Aradon is szétlibben a nehéz bársonykortina és felhangzik a zenekarban az első premier nyitánya...

Aradon azonban sokan vannak, akik nem tartanak korainak, ha Janovics legalább ellátogatna Aradra, hogy tájékoztassa a közönséget társulatát illetően. Tavaly ilyenkor már hatalmas plakátok hirdették a színészeszón megnyitását: a társulat névsorát olvasták az uccasarkokon, hirdetőoszlopok alatt és örömmel üdvözöltek egy-egy jól ismert, kedves, régi nevet, vagy kíváncsisággal kérdezték: „Vajjon honnan jön? Milyen bonviván, vagy primadonna lesz ez meg amaz?” A közönséget mindenesetre érdekli, hogy milyen társulatra vár novemberig, kiket lát majd viszont a régi közlők közül, kik mennek el és kik kerülnek vissza Aradra? És érdekli talán azoknak a színészeknek sorsa is, akik évek óta itt élnek Aradon, ugyszólván Aradhoz vannak kötve s most, amikor a tél közeledése már egészen komolyan fenyeget, itt állnak szerződés nélkül, bizonytalanságban, egyik napról a másikra éledgélve.

A Fehér Kereszt előtt a déli órákban minden áldott nap ott ácsorog a segédszínészek kis csoportja. Janovicsra várnak... Szeretnék tudni már, hogy lesz-e kenyérük a télviz idijére, jut-e majd fára, felöltőre... Persze Janovics a favorit, de azért szívesen lecsapnak egy kisebb, szerényebb koncesszióval rendelkező szingazgatóra is. Akárhogy szakad az eső, a világ olyan reménytelen, ők várnak, remélnek... És Janovics nem jön... Talán a jövő héten, talán holnap? Hiszen ráér, messze van még november eleje...

Utépítő munka

A kávéházban összegyűlnek a régi aradi színészek. Tervezgetnek együtt, ők is várnak, remélnek. Közben ösztönöz kitarják gondolataikat egymásnak, hiszen nincs mit szégyelniük. Ha az egyiknek nincs télkabátja, kölcsön adja a másik őszi felöltőjét. Egyik reklámokat csinál, tükrököt helyez el a kávéházak asztalára, amiért az aradi cégektől százezreket kap. Ebből tartja fenn magát, egész nap szaladgál, ezer ötlet, gondolat motoszkál a fejében, mivel lehetne pénzt keresni addig... A másik könyvekkel ügynökösködik, szaladgál fűhöz-fához, hogy el tudja helyezni valamelyik nagy író művét, aki bizonyosan tudja, hogy aznap mit ebédel. De bizony ezeknek a szegény magyar színészeknek, színésznőknek nagy része soha sem tudja, hogy ha már nem reggelizett, legalább fog-e ebédelni.

Irigylésre méltó az, aki már elhelyezkedett. Még ha falura is megy, tolni a magyar színészet rozoga, elárvult szekrét Erdélyben. Szerződés van a zsebében és nem kell tovább hazalnia a könyvekkel, tükrökkel, reklámokkal vagy bármilyen egyéb. Ott vannak a zenészek is. A Lipót-uccában a város makadám-utat csináltat, ott dolgozik a munkanélküliek között egy öreg aradi színházi zenész... Vajjon ez lesz a többieknek is a sorsuk? Vajjon a karatosokkal, segédszínészekkel és színházi sze-

mélyzettel együtt most már végleg B-listára kerülnek? Erre csak Janovics tudna felelni, aki egyelőre még hallgat...

Nevekkkel is szolgálhatunk, melyek bizonyára érdekelné fogják nem csak az aradi közönséget, mely előtt régen ismerős, jó hangzású egyik-másik, hanem Janovics Jenőt is, amikor szervezkedni jön Aradra. Itt van Jávó Alfréd, aki évek óta erőssége volt az aradi prózai együtteseknek. Most egy Kamara-színház tervével foglalkozik. Egyfelvonásosokat szeretne játszani, szerény keretek között. Nem akar Janovicsnak konkurrenciát, csak megélhetést szeretne biztosítani magának Aradon. Azután itt van Darvas Ernő, aki Budapesten is megállta helyét, Kun Dezső, az aradi közönség kedvenc „Dezső bácsija”, Makróczy Levente, Faludi Károly, Dorogi László, Csutina. Itt vannak a nők, akiknek szintén nincs még szerződés a kezükben: L. Kiss Mária, akinek forró sikerek és a közönség részéről megnyilvánuló igaz szeretet jellemzik aradi működését, Gömör Emma, a kitűnő komika, Korbuly Zsuzsa és még sokan, fiatalok, tehetségesek is.

Thália megrögzött papjai

Ezek mind várnak, reménykednek. Összeülnek délutánonként a kávéházi asztal mellett és biztatják egymást. Szó esett már arról is, hogy felmennek a városházára, odaállnak a városatyák elé és megkérdézik:

— Aradváros belement a színháztrösztbe, odaadták a színházat, meggyeztek. Reméljük, hogy így simán, szépen fog lemenni az idei színészeszón. De szabadon megkérdéznünk az interimár-elnök urat: Mi lesz velünk? ...

De hát ez csak tervezgetés marad... Félnek, hogy azt mondaná talán az interimár-elnök is, a bizottság tagja is, amit annak idején, amikor először volt szó a „kiselejtezésről” a Magyar Párt aradi tagozatának egyik vezető férfia mondott:

— Változtassanak pályát! A mai kritikus időkben annyi más ember pályát változtatott, orvosok, írók, ügyvédek, bírák, intellektuálisok áttértek valamely más pályára, miért éppen a színész akar örökké csak színész maradni? ...

Félnek, hogy a mai elfásult, eléréketlenedett világban nem értik meg már az emberek, hogy aki egyszer eljegyezte magát a muzsival, az nem tud többé lemondani róla... Thália nem engedi el többé papjait... Félnek, hogy le kell mondaniok a reményről, hogy nem érdemes tovább várni Janovicsra, vagy bármelyik kis vándorló direktorra sem, lohohatnak naphosszat a könyvekkel hónuk alatt, gyűjthetik a reklámtrükköket, vagy elnehetnek makadám-utakat készíteni a Lipót-uccába. Változtassanak pályát, — hogy szaporítsák ők is a munkanélküliek számát. (—ny.)

Az aradi fogház lakója marad a lopásért letartóztatott urileány

Az aradi törvényszék vádtaácsa ma foglalkozott már harmadizben Ursache Viktória ügyével, akit a rendőrség lopásért tartóztatott le. A fiatal leány bacui származású és a berlini zenekonzervatórium növendéke volt. Aradon lakáskeresés ürügye alatt követett el kisebb lopásokat, míg az egyiken rajtacsípték és a rendőrségnek adták át.

Az aradi törvényszék vádtaácsa már szabadlábra helyezte, amelyet azonban a temesvári tábla megváltoztatott és Ursache Viktória további fogvatartását rendelte el. A harminc nap leteltével a törvényszék vádtaácsa további fogvatartása mellett döntött, tekintve, hogy a leánynak Aradon sem lakása, sem foglalkozása nincs, elutazni szintén nem tud s így feltételezhető, hogy ismét lopásra veteledhetik.

BALON PENSIO

Budapest, IV., Váci-ucca 56., I. emelet.

A Belváros szívében.

Teljesen újonnan átalakítva, új vezetéssel ismét megnyit.

Gyönyörű modern, erkélyes, logiás szobák. Elsőrangú allátás már 6 pengőtől. Telefon 57-0-8.

Kolozsvári Mentők Sorsjátéka !! Főnyeremény 1 millió Lei. Legközelebbi huzása okt. 4-én.

Sorsolásra kerülnek: 250.000, 50.000, 25.000 és még számos nagy nyeremény
Sorsjegyek állandóan vásárolhatók tőzsdékben, bankban. Egy egész sorsjegy ára 100, fél-sorsjegy 50 Lei. Vidéki megrendeléseknél 19 Lei portó hozzáadásával megrendelhető a főbizományosnál: **ROKSTEIN TIVADAR Arad, Str. Vidra No. 1 és a Központi Sorsjegyrodnál Olaj, Str. Memorandulul No. 16.**

A hamisjátékosok királya Hogyan operálnak a baccarat, a chemin de fer, a póker művészei — Nemzetközi szervezetük van a kártya lovagjainak — Napról-napra újabb találmányok születnek, de azért nincs hamisjátékos, aki léletről vagyonnal vonulhatna nyugdíjba

Monte-Carló. Éjjelkor az Orient expresszen. A hálókocsi kalauza bekapcsolja az ágyakat, áthuzza az üléseket, vichy-i vizet készít a polituros miniatűr asztalra és nyugodalmass jóéjszakát kíván.

Utitársam is akad a hálókocsi felelősében. Beretváltképi elegáns ur, igen finom, disznóbőrből készült monogrammos koffereket állított be a mosdófülké sarkába. Választékosan öltözködik. Hatalmas briliáns csillog vékony platina-gyűrűjén, aranylánc tartja a monokliját, amit utánozhatatlan eleganciával illeszt a bal szemére. Lassanként megindul közöttünk a diskurzus. Utitársam ugyanugy beszél franciául, mint angolul, németül és valahogyan törli még a magyart is. Grácz felé robogunk már, amikor nevetve fordul felém.

— Tudja-e, hogy kivel utazik Ön most egy fülkében? — kérdezi tőlem sajátos, furcsa akcentusával. Megnyugtatom, hogy sejtelnem sincs róla, mire bemutatja magát:

— **En vagyok a hamiskártyások királya.** No ne ijedjen meg, ma már nem vagyok aktív többé, e pillanatban igen jól kereső artista vagyok, a legnagyobb külföldi varieték dollárokkal fizetik meg a produkcióimat, azonban nekem se kedvem, se bátorságom nem volt eddig ahhoz, hogy régi mesterségemnek igazi trükkjeit bemutassam a közönségnek. Vártam rá: ha egyszer összehoz a sorsom egy riportterrel, akkor sok érdekes dologgal előrukkolhatok.

És ott, a robogó expresszvonaton, éjjeltől hajnalig feltáruult előttem a hamiskártyások társadalmának mozgalmas, rejtelmes élete. Utitársam, akinek tudom, de nem írom ki nevéjét, elmesélte, hogyan élnek, hogyan dolgoznak azok, akik korrigálják Fortuna szekerét.

Hogyan dolgozik a hamiskártyás?

— A mi világunkban a hamisjátékos neve: a specialista. Tévedés azt hinni, hogy a hamisjátékos minden játékban egyformán tud csálni. Mindegyik játéknak meg vannak a maga specialistái. Külön csoportba tartoznak azok, akik kommerszjátéknál csálnak és külön sorozzuk azokat, akik házárdban dolgoznak. A specialista csak biztosra megy, sokat kell reszkiroznia. Ugy kell berendezni az életét, hogy esetleg csak két-három napig dolgozhat egy szezonban és a hosszú hónapok hátralévő idejében nemcsak magát, hanem hatalmas sleppjét is el kell tartania, mert tucatnyi élősködő lebzsel a specialista jövedelméből. És neki mindegyikre szüksége van. Maga a hamisjáték nem olyan nagy kunszt, mint megteremtteni a lehetőséget a hamisjátékhoz.

— Külön specialistája van a bakkaratnak, a chemin de fernek, a pokernek, a nasi-vasinak, a ferblinek és mindazoknak a házárdjátékoknak amelyeket gazdag emberek szívesen játszanak. Minden specialista csak a maga mesterségét lüzi, a más bransába nem ártja magát.

— A specialista pontos értesítést kap valamennyi mondain helyről. Tudja kik vannak Cannesben, kik érkeztek Sheweningenbe és várnak a Lidóra. Ha megkapja az értesítést arról, hogy jöhet, akkor előre küldi a sleppereket és a falazókat. Rendszeren önagysága is előre utazik. A cinkostársak soha se utaznak együtt és színel csak a helyszínen ismerkednek meg egymással. Amikor a specialista megérkezik a kiszemelt helyre a barátok már a

lehetőséghez képest összeismerkedtek azokkal, akiket áldozatukul kiszemeltek. Talán játszottak is velük és gondosan ügyeltek arra, hogy játék esetén feltétlenül veszítsenek. Előkelő társaságban ugyanis mindig az az ember a szimpatikus, aki veszít...

A sipisták különféle rendszere

— A specialista csak kézitűvességgel dolgozik. Ma már nincsenek cinkelt kártyák, megjelölt kártyákkal csak dilettánsok dolgoznak. Még ma is divik a „görög” rendszer, amely nevét onnan nyerte, hogy ezt az esztendővel ezelőtt először egy görög hamisjátékos gyakorolta feltűnő nagy eredménnyel. A „görög” rendszer abból áll, hogy a bakknál vagy chemin de fernél a játékos maga elé teríti a bankjegyeit. Először csak alacsony téttel játszik addig, amíg a kiosztott kártyákból egy-két-három lapot ügyesen el nem tud rejteni a bankjegyek alá. Úgyes zsonglörösködéssel aztán későbbi osztásoknál úgy cseréli a lapjait, hogy mindig nyer. Nem kell mást tennie, csak megfordítani észrevétlenül az előtte heverő bankjegycsomót. Ez alatt mindig sláger van.

— A „cünderezés” már régi trükk. Ezt a pókernél használják. Voltaképpen abból áll,

Megdöbbenő rablógyilkosság Csernovitzban

A rablók meggyilkoltak egy ismeretlen urileányt, édesanyját életveszélyesen megsebesítették — Holttest a pincében — Elfogtak két gyanúsítottat

Csernovitzból jelentik: Borzalmas rablógyilkosság tartja ma este óta izgalomban Csernovitzot. Ismeretlen tettesek behatolnak két általánosan ismert urinó Metsch Sára és leánya Metsch Regina többszörös háztulajdonosok Cuza Voda 12-ik szám alatti lakására és Metsch Reginát meggyilkolták, míg anyját életveszélyesen megsebesítették, majd utána a lakást teljesen kifosztották. Az egész városban nagy feltűnést keltő rablógyilkosságról tudósítók a következőket jelenti:

Ma este körülbelül 8 óra tájban ismeretlen emberek hatoltak be Metsch Sára háztulajdonosnő Cuza Voda uccai lakásába. Az urinó leányával együtt teljesen egyedül lakott már huzamosabb ideje ebben a házban és ma este éppen vacsoránál ültek, amikor egyszerre gyanús zajra lettek figyelmesek. Még annyi idejük sem volt, hogy a zajnak utána nézzenek, amikor hirtelen felpattant az ebédő ajtója és azon több ismeretlen férfi rontott a szobába. A hálóra rémült nők sikoltozni kezdtek, mire a banditák egyike revolvert rántott és közvetlen közélről rálőtt a háztulajdonosnő leányára, aki azonnal holtan esett össze. Ezután egy tompa tárggyal fejbevágták a leány anyját, aki már közel jár a 80 életéhez és aki eszméletlenül terült el a földön. A bestiális gyilkosok ezután hozzáfogtak a lakás kifosztásához. Az összes szekrényeket baltákkal feltörték és az azokban lévő készpénzt és napvértékű ékszereket magukhoz véve nyomtalanul eltűntek.

A vakmerő rablógyilkosságot egy Grunberg nevű kisleány fedezte fel, aki szüleiével együtt a két öreg nőnél lakik albérletben. A kisleánynak valami dolga akadt a folyosón és ekkor feltűnt neki hogy Metschek lakása ajta-

hogyan a cinkos a partnerek mögött áll, vagy és előre megbeszélte jelekkel mindig tudomást adta hozzá a specialistának, hogy a partner mikor blöfföl, vagy amikor van igazán hátra azása. A cündereknek mindig más és más a szótárak, a cigarettára való gyújtásnak, a hilyelykujj észrevétlen megmozdulásának, a hamu leverésének, a nadrágszár felhúzásának, az óra megnézésének meg van a maga jelentősége. Minden mondanivalót a cinkos öt- vagy hatféle módon tud észrevétlenül kifejezni és a szótár napról-napra változik.

Az idegnőküli emberek

— Külön elbírálás alá esnek az ugynevezett játékcsoportok, amelyek nem nevezhetők hamisjátékosoknak annak ellenére, hogy a tagok és aktív résztvevők között nem egy specialista is van. Ezek a csoportok hatalmas tökével alakultak ismert nagyjátékosokból, annak az elvnek az alapján, hogy a játékban mindig az marad a győztes, aki tovább bírja pénzzel és idegekkel. Ezeknek a játékcsoportoknak a megbízásából olyan emberek ülnek a játéasztal mellett, akik fix fizetést kapnak, maguk a játékban érdekelve nincsenek, tehát voltaképpen gépmunkát végeznek. Ezek az ugynevezett „idegnőküli emberek”. Ezek a játékcsoportok főleg internacionális fürdőhelyeket keresnek fel és akkor lesz csak izgalmas a játszma, ha két játékcsoport méri össze erejét. Tavaly a görög és olasz csoport küzdött a francia Rivierán; az olasz nyert, ennek kerék harmincmillió frank volt az alapötkeje...

— Prego signori la dogana! — köszönt ránk Postumiánál az olasz finác és az érdekes előadás véget ért.

Az utitársammal pár nap múlva találkoztam újra. Mentoneban egy varietében produkálta magát. Oles plakátok hirdették a fellépését. Magam is elmentem őt megnézni. És kétségkívül érdekes produkciója mégsem érdekelt. Éjjel felé, amikor hazafelé ballagtam, éreztem, hogy az előadás, amit belépődíj nélkül tartott az Orient expressz hálókocsijában, sokkal érdekesebb volt... (D. J.)

ja nyitva áll és a szobákban sötétség van. — Azonnal szólt szüleinek, akik rosszat sejtve, bementek háziasszonyuk lakásába és a villanyt meggyújtva legnagyobb megdöbbenésükre háziasszonyukat eszméletlen állapotban, összekötött kezekkel és lábakkal a földön fekvé találtak.

Az esetről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan egy detektivekből és rendőr komisszárokból álló bizottság szállott ki a helyszínre, mely a rejtélyes ügyben rögtön bevezette a nyomozást. Mindjárt az első pillanatban megállapították, hogy rablás történt és a banditák az idősebb nőt valószínűleg, hogy ne tudjon segítségért kiabálni ártalmatlanná tették. Amikor a rendőrségi közegek átvizsgálták a lakást és a közvetlen ez alatt lévő pincehelyiséget, váratlan meglepetésben volt részük. A pince bejáratánál ugyanis megtalálták a háziasszony leányát, aki nagy tocsa vérben holtan fektült egy létra alatt. Megállapítást nyert, hogy a rablók miután felment a lakásban agyonlőtték, a kezeit és lábait összekötözve ledobták a pincébe.

A nyomozás eddigi megállapításai szerint a rablógyilkosok minden valószínűség szerint ismerték a két nő anyagi viszonyait és tudták, hogy nagyobb mennyiségű készpénz és nagy értékű ékszerek felett rendelkeznek, amelyeket nem a bankban, hanem lakásukban tartanak el rejtve. A nyomozás az egész éjszakán keresztül erőiesen folyt és a rendőrségnek sikerült többek között két ismert zsebtolvajt is Max Kratzner és Viktor Hudisht letartóztatni, akik alaposan gyaníthatók a rablógyilkosság elkövetésével. A rablógyilkosság az egész városban rendkívül nagy megdöbbenést váltott ki.

A kilométer király „India“ autogummi kizárólag „MOTORDELTA“ Kelly Zs. alkatrészüzletben kapható Str. Alexandri (Salozs.) 5 Minden köppenyre gyári garancia

SZERKESZTOI UZENETEK

K. E. Arad—Séga. Számunkra küldött köszönetét köszönjük. Az esettel megfőlelő módon foglalkoztunk, amint az ügy megérdemelte. A legnagyobb lelkiismeretlenség volt az ismeretlen tettestől büncselekményét éppen ott követnie el, ahol a nyugdíjasok keserves fillérecskéi kerültek kifizetésre. Az őrtálló rendőr álláspontját nem értjük egyedül, hogy miért nem hagyta el őrhelyét. hiszen a rendőr tudomásunk szerint azért áll az őrhelyén, hogyha körletén belül történik valami, azt haladék nélkül elhagyja és közbelépjen. A kellemetlen emlékü tőltől függetlenül, amelyben igyekeztünk Önnek segítségére lenni, reméljük, hogy szíves érdeklődését lapunk iránt továbbra is megőrzi: lapunk előfizetőinek, olvasóinak és barátainak továbbra is bármikor készséggel állunk rendelkezésére.

G. K. Kislenő. Az angol font és az aranystandard felüggesztése körül történt események éppen eléggé foglalkoztatják a világsajtót is, hogy a világ lényegének mélyére hatolhassanak. Érdekes gyanuja nem nélkülöz minden alapot és ezt annál is inkább merjük állítani, mert a legújabb események Önt látszanak igazolni. Az a hatalmas ipari fellendülés, amely egy csapásra megoldani látszik az angol munkanélküliség alapvető problémáit s egyben az angol helpoltikai élet válságát is, azt az elméletet igazolja, hogy az angol pénzügypolitikai körök szándékosan idézték elő az aranyfizetési kötelezettség felüggesztésével a font árfolyamvesztéséit. Az olcsóbb font egyszerre megnyitotta a kereskedelem számára az eddig magas fallal védett ipari piacokat és minden külföldi adós sietett rendezni fontadósságát, tehát az értékcsökkenés alaposan megindult Anglia felé. Az angol ipari papírok nagy hausse-ja az angol iparvállalatok életének gazdasági megőlénykülését vonta maga után, amely viszont azt eredményezte, hogy a gyárak újra felvették a normális termelési menetét, tehát a munkanélkül hagyott munkástömegeket újra beengedte a gyárak munkagépeibe. A világ pénzügyi történelmében, különösen a XIX. század elején voltak már példák erre, hogy egyik-másik állam saját maga nyomta le fizetőeszközének árfolyamértékét, hogy ezúton idézzen elő természetes inflációt, egyben pedig a velejáró szükségintézkedések felhasználása révén szoríthassa korlátok közzé a belföldi spekulációt. Akárhogy is történt, a jelek arra vallanak, hogy Angliának újra sikerült szánálnia magát és nem lennének meglepve, ha az új font-kurzus jóval az aranystandard feletti nivóján alakulna ki már a közeli napokban. Érdekes körülményként közöljük Önnek, hogy elmélete meglepő megegyezést mutat egy aradi román előkelő pénzintézeti vezető magánvéleményével, amely ismeretes előttünk.

P. Gy. Arad. Szíves érdeklődésére közöljük, hogy sorsjegyt nem huzzák ki mindeddig, azon egyszerű okból, mivel két évvel ezelőtt a vállalkozók ismeretlen uton eltávoztak az országból. Ebből az alkalomból figyelmeztetjük, hogy a jövőben alaposabban nézze meg, hogyan és mire adja ki pénzét.

„Jó ember“. Várja meg, míg újra ideérkezik az illető és keressen alkalmat rá, hogy személyesen adhassa elő helyzetét. Ugy tudjuk, hogy a szezon ez év november elseiég feltétlenül megkezdődik. Janovics Jenő dr. színgazgató a jövő hét elején feltétlenül Aradra jön át Nagyváradról. Kísérje figyelemmel az Aradi Közlöny hirdásait.

Szerencsétlen példák, Aggodalmak, melyet velünk közölni szíves volt, szerintünk tulzottak. Ha a szerelmi drámák szezonjában — ilyenkor őszszel — nem vennénk tudomást az eseményekről, olvasóink joggal tehetnének szemrehányást nekünk. Sajnos, az a helyzet, hogy a szerelmi drámák alap-indítórugója rendszerint egy gazdasági természetű kényszer, amellyel a fiatalok megküdeni nem eléggé bátrak. Ezen a gazdasági helyzeten kellene segíteni, hogy az elszaporodó szerelmi drámáknak elejét lehessen venni. Ennyit a probléma szociális részéről. Ami a közlemények példaadó szuggesszióját illeti, azért kételkedünk benne, mert olyan hatalmas érzés esetében, mint a kölcsönös szerelem, akármit is írhatnánk, ez nem befolyásolná a szerelmeseket.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az egész világon csökkent a nemzetközi áruforgalom
A tengerentuli államokban nagyobb a hanyatlás mint Európában — Erdekes kimutatás — A legtöbbet Anglia veszlette.

Az áruforgalom terén a gazdasági krízis természetesen nagymértékű csökkentést idézett elő. Az áruforgalom hanyatlása súlyos hatással volt a vasuti és hajózási vállalatokra és egyúttal azokra a nemzetekre, elsősorban Angliára, amelyeknek fizetési mérlegében a teherárusállítás jelentékeny aktívumot képez. Igen nagy fontosságúak és tanulságosak azok az adatok, amelyek az áruforgalom csökkenéséről számolnak be.

A bevétel apadása 1929-ről 1930-ra az európai államok között Németországban volt legnagyobb, ahol 22.7 százalékos tét ki és Franciaországban a legkisebb, ahol a bevétel ebben az időszakban csak 10.2 százalékkal csökkent.

A tengeren túli államokban átlag még nagyobb volt a hanyatlás, mert például Brazília 42.2 százalékos, Ausztrália pedig 38.9 százalékos bevétel-csökkenést mutatnak ki. Az Egyesült Államokban a bevétel 28 százalékkal csökkent, ami egyébként nem is nagy a tengeren túli államok sorában. Magyarország behozatala 21.7 százalékkal apadt, utána következik Olaszország. Ezzel szemben Hollandia, Belgium és Nagybritannia alig mutatnak kedvezőbb képet Franciaországnál.

A kivétel tekintetében lényegesen különbözik a sorrend. Európában a legkisebb, 10.7 százalékos csökkenés Németország kivételét érte,

a legtöbbet, 21.9 százalékos Nagybritannia veszlette. A tengeren túli államok a kivétel csökkentésében is az európai államok előtt járnak. Argentína kivitele 43.5 százalékkal ment vissza, tehát szinte a felével, az Egyesült Államok kivitele is több mint negyedével redukálódott.

1931. első öt hónapja alatt az összezsugorodás tovább tartott. Németország bevétele a múlt év első öt hónapjához mérten ujjab 34.6 százalékkal csökkent és ehez közel jár Olaszország vásárlóerejének hanyatlása is. Franciaország ellenben pontosan ismét 10.1 százalékkal maradt el egy év előtti bevétele mellől. — Ugyanekkor a tengeren túli államok között Ausztrália bevitelét több mint 50 százalékkal korlátozta, az Egyesült Államok viszont egyharmadával csökkentették.

A kivétel apadásában az idén Magyarországa a rekord. Magyarország exportja 42.8 százalékkal csökkent. Az államok egész sora veszlette el tavalyi piacainak harmadrészét, így Nagybritannia, Belgium, Kanada, az Észak amerikai Egyesült Államok és Ausztrália. Negyedrészét elvesztették Németország, Hollandia, Japán és Brazília, Franciaország ebben a tekintetben is elég kedvező helyzetben van, mert csak kivételének hatodrészét veszlette el.

Jelszó!!!

Kevés pénzért jól csak

L. SCHUTZ Posztóáruházaiban

vásárolhat.

Öltönyszövetek . . . . . 180.— lejtől

Átmeneti kabátszövetek 190.— lejtől

Télikabát szövetek . . . 320.— lejtől

GYÁRI LERAKAT!!!

ARAD, Strada Eminescu 2.

a városi kávéházzal szemben.

Telefon: 516.

Kérem tekintse meg kirakataimat!

VEGETÁRIUS ÉTTEREM: REFORMHOUSE

Strada Alexandri 1. — Vitamindus ebés, vacsora. — Kitűnő reggeli és uzsonakávés, — OLC SÓ A R A K. — Vasárnap este zárva.

A csehszlovák gabonakereskedők megszegték a Romániával megkötött megállapodást

A jugoszláv gabonakiviteli intézettel is konfliktusuk támadt a cseheknek — A tomesvári tőzsde táviratot intézett Prágába és Bucurestibe — A magyar-cseh kereskedelmi tárgyalásokra vezethető vissza a cseh kormány intézkedése — Négy száz vagon jugoszláv búzát árvereztek el Pozsonyban

Ideiglenesen 2000 vagon román búzára adott beviteli engedélyt a cseh kormány

Arról az izgatott hangulatról, amely a csehszlovák kormány váratlan intézkedésének következtében az aradi piacon bekövetkezett, mai számában megemlékezett az *Aradi Közlöny*. Mint ismeretes, a csehszlovák kormány váratlanul megtagadta a román gabonára a beviteli engedély kiadását és ezzel lehetetlenné tette Románia Csehszlovákia felé orientálódó gabonaexportját. Értesülésünk szerint a cseh kormány ezt az intézkedését azzal okolja meg, hogy a román beviteli kvóta már betelt és jelenleg csak a jugoszláv és bolgár buza behozatalát engedélyezheti.

Valóban azonban a cseh kormány intézkedései mögött egészen más ok rejlik. Csehszlovákia ugyanis most folytat tárgyalásokat Magyarországgal az új magyar-cseh szerződés megkötésének érdekében. Ezek a tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek és minden valószínűség szerint már a közeljövőben parafálják is az új szerződést. Ezzel megszűnne Csehszlovákia és Magyarország között a vámháború és a magyar buza újból utat kaphat a cseh piacra.

Értesülésünk szerint a Román Nemzeti Kiviteli Intézet vezetője, Marian vezérinspektor ideiglenesen kétezer vagon buza behozatall engedélyt eszközölt a csehszlovák kormánytól. Ez a mennyiség természetesen csak néhány nap exportját fedezi és így a további exportlehetőségek biztosítása céljából sürgős közbelépésre van szükség. A tomesvári tőzsde vezetősége ennek érdekében máris táviratot küldött Prágába Románia meghatalmazott miniszterének, valamint Bucurestibe a miniszterelnöknek, a földművelésügyi és a pénzügyminisztereknek, továbbá az exportintézet elnökéhez.

Kárt szenvedtek a cseh exportőrök

A cseh kormánynak ez az intézkedése egyébként súlyosan érinti a csehszlovákiai gabonakereskedelmet is. Pozsonyi jelentés szerint ugyanis a dunai kikötőkben, a vasútállomásokon, valamint a közraktárakban százezrekre vesztegelnek elvámolatlanul a román gabonaküldemények, mert a kereskedők nem kapták meg a behozatali engedélyt. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy ebből a cseh kereskedők részére milyen károk merülnek fel, mennyi raktárdíjat, fekbért és kocsiállásdíjat kell az importőröknek hiába fizetniük, nem is számítva azt a pönalét, amit esetleg a romániai kereskedők fognak követelni.

Akadályok merültek fel Csehszlovákiában a jugoszláv buza importjára vonatkozólag is. A prágai Velkonákupna, a cseh szövetkezetek bevásárlási központja ugyanis annakidején ötezer vagon búzát vásárolt Belgrádban a jugoszláv kiviteli társaságtól. Amikor az áru fokozatos mennyiségben szállításra került, a Velkonákupna megtagadta az áru átvételét azzal az indoklással, hogy a jugoszláv kiviteli társaság nem tartotta be a létrejött adásvételi szerződés feltételeit. Az első alkalommal négy-százötvenhárom vagon buza érkezett a pozsonyi kikötőbe, amelyre nézve azután a pozsonyi tőzsdén exekutív eladást eszközöltek. A második szállítmány ötszáznyolcvanhárom va-

gon volt, amely szintén a tőzsdén került kényszereladásra. Tegnap ismét négy száz vagon jugoszláv búzát adtak el a Velkonákupna terhére 59 koronás métermázsánkénti árban. Időközben a Velkonákupna igazgatósági tagjai Belgrádba utaztak, hogy a búzakereskedőkkel tárgyalásokkal elintézzék. Egy hétig folytak Belgrádban a tárgyalások, amelyek most fejeződtek be, anélkül, hogy eredményre vezettek volna.

A román gabonakereskedők tiltakozása

Bucurestiből jelentik: A gabonakereskedők szindikátusa megdöbbenéssel állapította meg, hogy a cseh gabonakereskedők nagymennyiségű gabonát vásároltak Jugoszláviában. A román-cseh kereskedelmi szerződés szerint Csehországnak ez évben 5 ezer vagon román gabonát kell átvenni és ennek ellenére visszautasítja a román gabona átvételét, jobban mondván a cseh kereskedők a román gabona szállítására diszpozíciót nem adnak. A gabonakereskedők szindikátusa elhatározta, hogy ez ügyben a kormány intervencióját fogják kikérni.

Bucurestiből jelentik: A mezőgazdasági Kamarák szövetsége Potarca volt földművelésügyi államtitkár elnöke alatt vezetőségi ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy erőteljes akciót indít a kormánynál a mezőgazdaság napirenden levő problémáinak gyors megoldása iránt. A szövetség memorandumot fog eljuttatni a földművelésügyi miniszterhez, amelyben rámutatnak a kedvező kivezető útra.

= Törvény készül a sörfogyasztásról is. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesítése szerint a pénzügyminisztériumban a szeszmonopóliumtervezettel párhuzamosan készítik el a sörfogyasztásról és a szeszes italok árusításáról szóló törvénytervezetet.

= Eladott aradi ingatlanok. Mocuta János eladta Gáj Str. Faurilor 3. számú házat 20.000 lejért Ungermann Józsefnének. — Özv. Dresein Jánosné eladta a Str. Cap. Ignat 69. számú házat 100.000 lejért Siklován József és nejeének. — Bran István eladta Gai Str. Trib. Torches 54. számú ház fele jutalékát 100.000 lejért Bran Istvánnének. — Molnár Péterné eladott a Prohászka-dűllőben 1 hold 1400 □-öt szántót 20.000 lejért Detári Ferenc és társainak. — Özv. Kádár Demeterné és társai eladták a Str. Elena 16. számú házat 140.000 lejért Dani Juliánnának. — Bárány Imre és neje eladták a Str. Spiridon 4. számú házat 60.000 lejért Varga Györgynének. — Siclován Istvánné eladott a Pesti-dűllőben 3 hold 160 □-öt szántót Tóth Andrásnének. — Özv. Müller Gyuláné eladott a Zimánd-dűllőben 2 hold szántót 35.000 lejért Medgyesi Károly és nejeének. — Szász Pál és neje eladták a Cal. Saguna 9. számú házat 140 ezer lejért Stein István és nejeének. — Özv. Balázs Fülöpné eladta a Str. Trianon 45. számú házat 35.000 lejért Heidrich Rudolf és nejeének. — Dani Julia eladta a Sága Str. Cipr. Porumbescu 7. számú 150 □-öt telkét 12.000 lejért Fekete Vendelnének. — Takács Ferenc és neje eladták a Str. Veseliei 30. számú házat 20.000 lejért Gulyás Józsefnének.

FOGAK HÁZIORVOSA.

Az egyedüli rádióaktív gyógyfogpasta, amely a fog lazulást és fogkóképződést megszünteti és fogait épségben tartja.
Romániai vezér-képviselő: „SANTAS” Laboratorium, Arad.

Bárki mindent kap

teljes megalégedésére és biztos jó eredményt ér el, ha most ősszel szükségletét jácint-, tulipán- és egyéb pompás virághagymákban hollandiából, továbbá főzelék-, virág- és mezőgazdasági magvált, növényeit, legnemesebb rózsaít MÜHLE ÁRPÁD cégnél, udvari szállító, magkereskedés és kertészeti telepén, TIMISOARA III/2. (Alapított 1875.) szerzi be. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

NYILTER.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget
ÉRTESETÉS.

Figyelmeztetjük a nemes adakozókat, hogy a „Credo” egyesület által kibocsátott gyűjtő ívek csakis akkor érvényesek, ha azok Müller Károly és Sebők Márton főrendezők névaláírásaikkal és Primaria pecséttel vannak ellátva.

„Credo” Egyesületi főrendezők:
MÜLLER KÁROLY,
SEBŐK MÁRTON.

Értesítjük a n. é. vevőközönséget, hogy a „Metro” kötött és rövidáruházunkat szeptember hó 28-án megnyitjuk Bul. Reg. Ferdinand 13. sz. (Pozsgay ház mellett).

Szíves pártfogást kér:

Naftali Ernest & Comp.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetetlen jó férjem

Földes Gyula

temetésén résztvettek, avagy koporsójára koszorút, virágot helyeztek, ugyancsak azoknak, kik részvétük nyilvánításával fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ez-után mondok hálás köszönetet. Külön hálás köszönetet mondok König és Lázár cégnek, valamint tisztviselőkarának.

Arad, 1931. szeptember 26.

Özv. Földes Gyuláné.

Őszi ruhákat és felöltőket
KNAPP modernül berendezett vállalata
v. Weltzer-u. 11. — v. Magyar-u. 10.

Modern és szolid butorok, kárpitos-áruk részleteire is legolcsóbban

Deposít: Str. Moise Nicoara 9-11

OLCSÓN ELADÓ HÁZAK!

Központban kétemeletes 6 modern lakással, nagy telekkel, 1.900.000 lejért. — Ugyanott kétemeletes, új ház parkettás lakásokkal, több üzlethelyiséggel, előnyös árban. Forgalmas, kövezett országút mellett új emeletes ház 16 lakással 2 üzlettel, nagy bérjövődéssel, 1 millió lejért. Belvárosban kertős sarokház több üzlettel és lakással, havi 15 ezer lej jövedelemmel, 900.000 lejért. Legforgalmasabb főútvonalon sarokház forgalmas fűszerüzlettel és 4 lakóval 550.000 lejért. Ugyanott üzlettel, 3 lakással, 6000 lej havi jövedelemmel, nagyobb, átvehető bankteljével, 360.000 lejért. Sarokház nagyforgalmu fűszerüzlettel, italméréssel, 1x3, 4x1 szobás lakással, 450.000 lejért. Pormentes uccában földszintes 5 szobás lakással, vízvezetékkel, szép parkírozott udvarral, gyümölcsös és szőlős kerttel, 360.000 lejért. Belvárosi kehe-mes uccájában magasföldszintes, 1x4 szobás, fürdőszobás, 1x2 szobás lakással, parkírozott udvarral és kerttel, átvehető nagyobb bankteljével, 600.000 lejért. — Centrumban magasföldszintes 4 — részben parkettás, fürdőszobás — lakással, 4 üzlettel, 700.000 lejért. Villamos állomás közelében új ház 3 szobás lakással, zárt folyosóval, pincével és gazdasági udvarral, 225.000 lejért. A volt Erzsébet királynő és Apponyi-köruton leg szebb emeletes házak előnyös árban. A volt Batthyány-uccában sarokház 6 lakással, értékes telekkel, 450.000 lejért. Főútvonalon leg szebb villa 5 parkettás szobás, fürdőszobás lakással, parkírozott udvarral, 1200 négyszögletes telekkel, előnyös árban. A volt Ferenc-tér közelében villa 4 lakással, parkírozott udvarral és kerttel, Centrumban földszintes 10 — részben parkettás — lakással 550.000 lejért. Vasútállomás közelében magasföldszintes 10 lakással, 420.000 lejért. Színház közelében egyemeletes 5 lakással, 850.000 lejért. Ugyanott földszintes 4 — részben parkettás, fürdőszobás — lakással, 550.000 lejért. Ezeken kívül a bel- és külvárosban bér, magán, üzlet és iparvállalat céljaira alkalmas házak. A volt Apponyi-köruton egy telek 500 lejért négyszögletesen. Arad közelében tarvásbirtokok. A hegyvidék szőlők, eladók. HAÁSZ ALBERT Irodája Arad, Strada Eminescu 12. sz. (Deák F-ucca)

Nagy üzlethelyiség
főtéren, a Minorita-templommal szemben
november 1-re kiadó.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

TERMÉSZETES FRANCIA ÁSVÁNYVIZ
VICHY CELESTINS
Köszvény — Cukorbetegség — Ertágulás
KIKÜSZÖBÖLI A HUGYSÁVAT.

Marabu Keltetőgépek
gravitációs központi melegvízfűtéssel. — Többzöröcson kifűtötve.
Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.
rakattárol szállítás
„MODERNA” ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R.-T.
BRASOV, Strada Infundata (Kiss-ucca) 12.
Ajánlat és prospektus díjmentesen.
Kerületi képviselő: Szücs Pál, Temesvár, Str. Mühle Vilmos Nr. 16.

Mindenütt beszélnek
az előkelő budapesti
BRISTOL-szálló
olesó áraitól.
Szobák (a fekvéstől függően) kitűnő napi ellátással már **12 pengőtől** kaphatók.
Dunai szobák kilátással a gyönyörű budai hegyvidékre méltányos áron.
Bristol-menü 2 pengő 40 fillér
Mindennap ótóra tea és tánc. Kávéházi árak.
Vacsora rendes polgári áron. Tánc.
Hosszabb tartózkodás esetén további engedmények
Bristol-szálló
3220 Budapest—Dunapart.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy a nagyváradai első gyermekruhahalon tulajdonosnőjével, **KORÁNYINÉ** urnóval együtt
BABY
leány- és fiú gyermekruhahalonunkat **1. é. október hó 1-én, mérsekelt árak mellett Str. Eminescu 6. sz. alatt, I. emelet megnyitjuk.**
Szives pártfogást kérünk:
Korányi Bernátné, Boros Oszkárné

Asszonyok, leányok
részere gyorsan, pontosan elajántható varró- és szabásznai tanfolyam, ugyanott tanulóleányok felvételnek,
Nél divatszalon, Str. Eminescu N. 1. em.

Autó-árverés.
Calea Aurel Vlaicu 121—123. számu (Pécskai-uti) gyártelepen 6 darab különböző márkájú teher- és személyautó kerül árverésre, Dr. Beles Jenő közjegyző közbenjöttével, **szeptember 30-án d. u. 3 órakor.** 3219

Eladó aradi házak!
Magánház 3 szobás a belváros szélén 140.000 lejért. Sarokház a szerb templom közelében, 3 lakás, üzlethelyiséggel, 30 ezer jövedelem 160.000 lejért. Üzletház a volt Határ-ucca közelében, jóforgalmu vegyeskereskedés berendezésével, 1 és 2 szobával, 220.000 lejért. Magánház autóbustól 1 percrenyire 2 uccai szoba, fürdőszoba, istállóval, 240.000 lejért. Magánház a volt Deák Ferenc-ucca közelében 3 szoba, zárt folyosó, pince, udvar, kerttel, 260.000 lejért. Magánház a volt Ferenc-tér szomszédságában 4 szoba, fürdő, cselédszobával, virág, barcműdvar, közel 500 négyszögletes gyümölcsös, 360.000 lejért. Uri villa autóbustól 4 percrenyire, minálisan 600.000 lej értékű beépített anyagból álló, lenyugzóan szép 4 szoba, cselédszobás, félemeletes masszív épület, kárpázatos terrasz, kilátó torony, hatalmas angol park gazdasági udvarral, 375.000 lejért. Magasföldszintes bérház a belvárosban közel fürdőszobás lakásokkal 420.000 lejért. Sarokház a belvárosban, uccai 2x4 szobával, cserépkályhával, pincével, 450.000 lejért. Kastélyszerű impozáns, emeletes épület, cserépkályhás 5 szoba, fürdőszobával, 3 terrasz, óriási pince különálló 2 szobás melléképület, nagy gazdasági udvar közel 2 hold parcellázható szőlős-kertben többszáz termő gyümölcsfával, 750.000 lejért (200.000 átvehető.) — Emeletes bérház a váróháza közelében 2, 3, 4 szobás modern lakással, 240.000 jövedelemmel, 1.700.000 lejért. Sarok ház a belvárosban példátlanul nagy fronttal, 19 bérlelővel, üzlethelyiségekkel, 244 ezer jövedelemmel, 1.850.000 lejért. — Emeletes urház a centrum legértékesebb uccájában 6 és 8 szobás alkásokkal, 2 millió lejért. Kétemeletes bérház a főtér mellett, 4 üzlethelyiség, parkettás lakások, 260.000 jövedelemmel, 2.200.000 lejért. Tőkebefektetésre alkalmas 10 jövedelmező bérházak, 400.000 lejti 6 millió lejt. **MEGVÉTELRE KERESSEK:** Készlethez bevőknek kortes magánházat 180 ezer lej. Újmetna 350.000 lej. Moderna magánházat 400.000—600.000 lej. Jövedelmező bérházat 1—2 millió lejt. Az ingatlanok megtekintése céljából ügyfeleimnek minden időben rendelkezésére állok. **PETRÁN** ügyvédség, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

Tűkór, perzsabunda,
szőnyeg, festmények, antik dolgok, gardero szekrény, könyvtárvány, asztalok fehér rókaprém, különféle butorok és tárgyak eladók. **STEINERNE** v Bathvány-ucca 20. Megtekinthető 11—4-ig.
Cca 600 literes boroshordók
jóállapotban eladók. **2364**
Str. Ghiba Birta 2. sz.

Rádió műsor.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 27.
Bucuresti. 12. Dumitrescu zenekar. 13. Gramofon. 18. Luca-zenekar, román zene. 20.20. Gramofon. 21. Rádiózenekar. — Budapest. 10. Róm. kath. istentisztelet. 11.15. Evangélikus istentisztelet. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. E hangverseny szünetében: „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. 2. Gramofonhangverseny. 4.15. A Mándits-szalonzene- kar hangversenye. Majd: A Szikla-duplaférfikvartett hangversenye. 6.20. A XVI—XVII. század magyar dalai. 7.40. Vigjátékelőadás a Studióból. „Mókások”. — Majd: A Fejes-szalonzenekar hangversenye. 10.30—11.30-ig: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. Utána: A Fejes-szalonzenekar. — Bécs. 10.30. Orgonaművek. 11.05. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 13.05. A D'Lamber schrammel-négyes hangversenye. 18. Gramofon. 18.30. Beethoven F-moñ vonós-négyes. 19. Ebenstein Viktor zongoraversenye. 20.30. Benatzky: A három muskétás című romantikus operettje. 22.30. Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye Budapestről. — Belgrád. 11. Gramofon. 11.45. Cigányzene. 12.30. Rádiózenekar. 17.30. Dalok gitárkísérettel. 20. Xofonhangverseny. 21. Hanser hegedűművész hangversenye. 22.30. Rádiózenekar. — Breslau. 17.10. Bécsi zene. 19. Hangverseny Husperdinck műveiből. — Frankfurt a M. 21. Wagner: Walkür II. felv. 22.35. Táncczene. — Langenberg. 18.50. Szórakoztató műsor. 20. Offenbach: „Favart asszony” című operettje. Majd 24-ig tánczene. — Milano. 16. Kézimű: A bejárad

c. operettje. 20.45. Donizetti: Lammermoori Lucia, opera. — Prága. 9. Reggeli hangverseny Karlsbadból. 17.30. Gramofon. 22.15. Zene a Manes-étteremből.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 28.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 16. Rádiózenekar. 22.15. Motzoi zenekar: Könyű és román zene. — Budapest. 9.15. A József nádor 2. honvédegyalogezred zenekarának hangversenye. 12.05. Déli harangszó. 4. Asszonyok tanácsadója. 5. A sárospataki református főiskola 400 éves története. 5.30. A Berend szalonzenekar hangversenye. 6.30. Német nyelvoktatás. 7. Gramofonhangverseny. 8.15. A „Világpolitika” előadássorozat II. része. 8.40. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon. 16.10. Zenekari hangverseny. 20. Verdi ritkán hallott operáinak részletei. Közreműködnek: Achsel Wanda kamaranékesnő, Maiki György kamaranékes és Manowarda József kamaranékes. — Belgrád. 12.45. Rádiózenekar. 16. Gramofon. 17.30. Nemzeti dalok. 18. Zene a Moszkva kávéházból. 20.30. Kamarazene. 21.50. Lulics-Radica énekesnő és a rádiózenekar hangversenye. — Berlin. 16.30. Schumann hangverseny. 19.35. Tánccst. Majd 0.30-ig szórakoztató zene. — Breslau. 16. Romantikus zene zongorán. 16.30. Operettrészletek. 18.55. Szórakoztató zene. 20.30. Flotow: Mártha, opera 4 felvonásban. 21.40. Szimfonikus hangverseny. — Langenberg. 17. Kortársnak zenéje. 20. Szórakoztató zene. 22—24-ik tánczene. — Milano. 17. Gramofon. 17.10. Operarészletek. Gramofon. 19.20. Könnyű zene. 19.45. Gramofon. — Prága. 7. Reggeli hangverseny

Karlsbadból. 10.30. Gramofon. 11. Rádiózenekar népszerű hangversenye. 12.05. A prágai fuvóségyüttes hangversenye. 21. Rádiózenekari hangverseny. 22.15. Gramofon. — Varsó. 12.10. Gramofon. 18. Könnyű zene.

KEDD, SZEPTEMBER 29.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 16. Dumitrescu zenekar: Könnyű és román zene. 20.20. Gramofon. 21. Rádiózenekar. 22.15. Rádiózenekar folytatása. — Budapest. 9.15. Szalonzenekari hangverseny. 12. Déli harangszó. 12.05. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 4. Mesék a gyermekeknek. 5.30. Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzenekisérettel. 6.15. Francia nyelvoktatás. 6.45. Parkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 7.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Falstañ”. Vigopera. Majd Az 1. honvédegyalogezred zenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Brunner zenekar. 12.40. Gramofon. 15.50. Gramofon. 19.35. Az osztrák munkásénekkar hangversenye. 22.35. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 22. Táncczene. — Belgrád. 12.45. Rádiózenekar. 16. Gramofon. 17. Hangosfilmközvetítés. 20. Rádiózenekar. 20.30. Zágráb. 22.50. Gramofon. — Langenberg. 17. Hangverseny. 20. Operettrészletek. 20.30. Rajnavidék. Westfalia hangképzőszervezet. — Milano. 17. Gramofon. 19.15. Könnyű zene. 21. Szimfonikus hangverseny. Vezényel: Parelli. 22.30. Táncczene. — Páris. Radio-Paris. 20. Offenbach: A betyárok (Les brigands) c. operettje. — Prága. 11.30. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 17.20. Gramofon. 19.30. Fuvószene. 21. Rádiózenekar. — Riga. 16. Kétfő Béla öt nyitánya. — Róma. 17. Ének- és zenekari verseny. 21.10. Gramofon. 21. A rendőrszék zenekara.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS.

Cirkot és ciromagot
minden mennyiségben
vásárolok

ELEK GYÖRGY seprőgyár
Budapest, VI., Kartács-ucca 22.

Táviratcím: ELEKBESÉN.
Telefonszám: Budapest 921-12.

GYENGE FÉRFIAK! Impotenciát azonnal szüntetünk. — Ingyen tanácsadó. Leveleket válaszbélyeggel kérünk. „Original” jellegre Braşov, Post. Restant. 3140

Dura-elemek és zseblámpák
nagyban és kis mennyiségben
Rosenfeld Géza villany és rádiószerezője, új Neuman-ház, Bulev. Reg. Maria 9.

HÁZASSÁG.

SZERÉNYIGÉNYŰ keresztény árva-leány ötvenhat hold földbirtokkal, házzal, férjhezmenne. Fényképe, címe **NAGY JENŐNÉ**, Budapest, Rákóczi-út ötvenhét/B. 8054

KELLEMESES megjelenésű urileány másfélmillió lej meghaladó hozamánnyal férjhezmenne. Megbizottja: **NAGY JENŐ**, Budapest, Rákóczi-út ötvenhét/B. 8054

ALKALMAZÁS.

ELSŐRENDEŰ szövecsmunkás, magyarrománnyelvet beszélő, vidékre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8228

JÓLFŐZŐ szakácsnő kerestetik október 1-re volt Verbőczy-u. 7. földszint. Je lentkezni délután 2-5 óráig. 3250

LAKÁS.

KIADO 2 szobás, fürdőszobás, parkettás lakás a Gyári alkalmazottak Temetkezési Egyesülete Str. Consistoriului No. 20. (Batthyány-u.) 20 sz. alatti székfőházban. Bővebbet u. ott az egyesület irodájában. Vezetőség. 3222

EGYSZOBA, konyha, kamrás lakás kiadó Str. Bratianu 21. (v. Weitzer János-u.) 3253

KÉT nagyon csinos butorozott szoba közvetlen fürdőszobával a város teljes központjában azonnaltalra is kiadó. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3231

IRODÁNAK vagy kisebb műhelynek alkalmas 2 szobából álló udvari helyiség azonnaltalra kiadó. Str. Eminescu 15. 3257

NOVEMBER 1-re Erzsébet körüli új házban modern lakások kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3261

KÉTSZOBÁS akkorus, fürdőszobás, lakás november 1-re esetleg előbb kiadó, volt Kiss Ernő-ucca 7. 3259

EGY, ESZTLEG KÉT különbejáratu butorozott szoba direkt fürdőszobával, elegáns, garantált tiszta, esetleg teljes elátással, október 1-re olcsón kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrásy-tér 19., a ház mesternél. 200

KÉTSZOBA, konyhás I-es emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Kiadó lakás

Ujaradon a hid közelében modern 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, vízvezetékekkel. 3198

Cím: Str. Banatului (főtér) 197.

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása

Hoszpodár-nál

KÉTSZOBÁS, fürdőszobás, tiszta, férgetmentes ucai lakás városközpont közelében magánháznál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3213

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBAs, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Magánház kiadó!

Egyszer kétszobás lakással, egy egyszobás lakással, nagy, világos műhely, cementezett padlóval, nagy kerttel, disznólóval nagy színnel, november 1-re kiadó. Str. Olta 172. 3216

Kiadó

azonnaltalra vagy november 1-re a volt Batthyány-ucca elején egy teljesen tiszta balkonos I. emeleti 4 szobás modern parkettás lakás, elő- fürdő és cselédszobával.

BOROSS tűzvédezőnél Strada Consistoriului volt Batthyány-ucca 9. szám. 3252

Három szoba,

üvegezett előszoba, azonnaltalra kiadó. Ugyanott egy butorozott szoba az udvarban is kiadó. 3230
Str. Muciu Soaveola 2. (v. Hajó-u. 6.) sz.

Kiadó lakás.

Uccai magasföldszintes modern 3 szobás, elő-, fürdő-, cselédszobás, üvegezett folyosóval, cserépkályhakkal, november 1-re kiadó. Strada Mărășești (Kossuth-ucca) 58-60. szám. 3150

Négy szobás

uccai balkonos, parkettás és egy 3 szobás udvari lakás, minden hozzátartozóval november 1-re kiadó. Strada Eminescu 10. 3263

VÉTEL ÉS ELADÁS.

AUTÓSZAMOK azonnaltalra készítenek szári tókmenecében Sonnenwirth címesténél, volt Deák Ferenc-ucca 20. 3262

Menürendszeres étkezde

Str. Bratianu No. 19. (volt Weitzer János-ucca) 19. sz. az udvarban jobbra, ajtó 7. — 30 lejtől feljebb.

Heti étlap:

Hétfő:	Csütörtök:
Burgonya leves Zöldeből főzelék Szárnysült, sertés karaj Burgonya piré, griz garn. Savanyu v. compót Turós lepény.	Paradicsom leves Tőkfőzelék Kacsasült, párisi szelet Rizs és burgonya garn. Savanyu v. compót Fánk izsel.
Kedd:	Péntek:
Gomba leves Töltött paprik Rántott csirke, borjú sült Résztelt burg. tarhonya Savanyu v. compót Debreceni béles.	Karfiol leves Babfőzelék Párisi hal, csirke sült Gyuvenci Savanyu v. compót Káposztás kocka, turós palacsinta.
Szerda:	Szombat:
Ragu leves Kel főzelék Libasült, Stefánia szelet Rakott karfiol, sült burgonya Savanyu v. compót Vegyes rétes.	Sóska leves Finom főzelék Libamell vadmodra, sertés Vegyes sült Savanyu v. compót Almás pite.

Vasárnap: Husleves, Töltöttkáposzta Libapacsénye, rántott borjú, Savanyu v. compót, Vegyes torta.

BEVEZETETT kisebb partizemet, vendéglőt, büffét, trafikot, kézmunka vagy rövidtáru üzletet mielőbbi átvételre keressük. „Kereskedő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3260

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnaltalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FÖTÉREN, a lezörgalmasabb helyen nagy üzlethehelyiség azonnaltalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

50.000.- lej

rövidlejáratu kölcsönt sűrűn keresek, melyért 20.000 lej haszonrészesedést nyújtok. — Ajánlatok „Ötszörös fedezet” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3205

Olcsó házak!

Főtéren kétemeletes modern parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 300.000 hozam. 2.200.000. Központban kétemeletes parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 16 hozam 1.850.000. V. Batthyány-u. táján magasföldszintes, parkettás, 7 szobás, 2 fürdőszobával teljesen alapnccézve, 750.000. Ugyanott emeletes, moderna, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, részben adómentes, 1.600.000. Ugyanott 1' bérlemény, 210.000 hozam, 1.200.000. V. Ferenc térhez közel 1x4, 1x3 szobás fürdőszobákkal, 1x2 szobás, nagy kert. 560.000. Ugyanott emeletes, 8 bérlemény, fürdőszobákkal, 220.000 hozam, 1.500.000 — Üzletvezetés táján 18 lakásos, 16 hozam 1.100.000. V. Szabadság-tér táján üzletes sarkához 6 bérlemény, esslingeni rollók, 65.000 hozam, 450.000. Central mozi közelében 4 szobás, üzlethehelyiség, garage, 400.000. V. Thököly tér táján üzletes sarkhoz, vendéglő, 12 bérlemény, darálommal, 850.000. V. Kalvin-útközében 6 bérlemény, 1, 2, 3 szobás lakásokkal, vízvezeték, 16 hozam, 450.000. V. Választó-uccában 6 lakásos nagy kert 190.000. Ugyanott 3 szobás, nagy uccal fronttal, 160.000. Ligeti mozi táján 2 lakásos, üzlettel, nagy telek, 270.000. — Ugyanott magasföldszintes, 4 lakásos, 260.000. V. Boros Béni-ter közelében magasföldszintes, 7 bérlemény, 1, 2, 3 szobás, részben fürdőszobás, 16 hozam, 750 ezer. Ugyanott moderna, parkettás, 3 szobás, elő-, fürdőszobás, nagy udvar, 400.000. Belvárosban 3 szobás elő fürdőszobás, nagy műhelyek, nagy gyümölcsös, 300.000. Ugyanott 2 szobás, műhellyel, 150.000. Vasut közelében magasföldszintes, 12 bérlemény, 600.000. — Ugyanott 7 lakásos, 16 hozam 450.000. Ugyanott adómentes, 1x2, 2x1 szobás, esslingeni rollók, pince, kert, 240.000. — Piac téren közel 1x2, 4x1 szobás, vízvezeték 160.000. Ugyanott üzletes sarkon ház, 2 lakással, vízvezeték, 250.000. Választó-ucca közelében 7x1 szoba-konyha, 165.000. V. Választó-uccában 3x2, részben fürdőszobás, 5x1 szobás, 2 üzlethehelyiség, 700.000. Azonkívül egyéb magán, bér és üzletes házak, telkek, földek, szőlők eladásra van megbízásom. — **HATSCHEK**, Strada Marasesti (Kossuth-ucca) 58-60., földszint 4.

KÜLÖNFÉLTÉK.

FÉRFISSZOBA, eszterházi háló, modern teljesen kifogástalan villanylámpa, paplan párna, lenvászon ágymatrasz teljesen új, férfi és női tálibakatok olcsón eladó. Ugyanott egy különbejáratu butorozott szoba fürdőszobával október elsejére kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Czelnai Eszter

dietikus könyve kapható „Puritas” turóüzem irodájában, v. Zrinyi-u. 6. szám és az összes könyvkereskedésekben. Orvosok által ajánlva Minden háztartásban nélkülözhetetlen. Ára 140 lej. Vidékre utávét mellett.

BUCARESTI megbízások csakis
legmegbízhatóbb és közismert pontosságú **ELINTÉZŐHELYE**

Künstler

vizum és utazási iroda
ARAD, Bul. Regina Maria 24. sz.